

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
 celo leto . . . . . K 24—
 pol leta . . . . . 12—
 četrt leta . . . . . 6—
 na mesec . . . . . 2—

v upravnistvu prejemati:

celo leto . . . . . K 22—
 pol leta . . . . . 11—
 četrt leta 5-50
 na mesec 1-90

Izjava vsak dan sveder izvenredni nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
 Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Poznamena številka velja 10 vinarjev.

Na pisarna naročila brez istodobne vpsolave naročnine se ne ozira.
 „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
 celo leto . . . . . K 25—
 pol leta . . . . . 13—
 četrt leta 6-50
 na mesec 2-30

za Nemčijo:

celo leto . . . . . K 30—
 za Ameriko in vse druge dežele:
 celo leto . . . . . K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
 Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knaflova ulica: št. 5 telefon št. 85

Politične počitnice.

Zakonodajna bilanca prvega parlamentarnega obdobja.

Dunaj, 8. julija.

V krasni palači na dunajskem Franzensringu je tiho in prazno. V dvoranah in kuloarjih veje počitniški duh, nikjer ni videti običajnih političnih grušč, ni slišati brenčajočih zvoncev, ki kličejo k debatam in glasovanjem. Parlamentarne počitnice. V petek so zapustili poslanci Dunaj in šele v oktobru se zopet zberejo. Časa dovolj za premišljevanje, kritiziranje in preudarjanje. Za marsikoga tudi čas neprijetnega polaganja računov pred volilci. Neki dunajski list je prinesel karikaturu avstrijskega parlamentarca, ki se vrača k domačim penatom in častitim volilcem. V roki drži veliko torbo z napisom »brambna reforma« in malo culico z napisom »domobranski zakon« ter gleda prestrašeno v grozeče obraze svojih častivrednih mandantov. Kmet, obrtnik, trgovec, sluga, uradnik stoji pred njim z nič dobrega obetajočimi obrazi, v ozadju pa gleda tabla z napisom »c. kr. davčni urad« na prizor, ki je spravljal rejenega poslanca v naravnost perpleksno zadrego: »Kaj pa vendar hočete, cenjeni gospodje, Stürgkh in Heindold sta bila z menoj vendar tako zadovoljna!«

Slika je karikatura in kot taka ima pravico pretiravati. Reklo bi se, delati parlamentu krivico, in sicer veliko krivico, ako bi ga sedaj, ko se je razšel k počitku, dolžilo, da ni prinesel avstrijskim narodom ničesar drugega kakor bremena in težave novih brambnih zakonov.

Poletna sesija avstrijskega državnega zbora ostane historična in pomenljiva pač vsled rešitve brambne reforme, ki je tvorila dolga leta eno najbolj perečih vprašanih cele monarhije. Pomenljiva pa ni le v tem oziru. Naš državni zbor počasi okreva od svojih otroških bolezni, katere mu je nakopalo rojstvo iz splošne in enake volilne pravice. — Vedno silneje se pojavlja njegova delovna energija, njegova poštena volja, vršiti od zakona in ljudstva mu naložene dolžnosti. Že površen pregled izvršenega parlamentarnega dela nam kaže, da je bila zbornica od zasedanja do zasedanja pridnejša in

da je baš v razmeroma kratki povelikonočni sesiji, ki je trajala od 18. aprila do 5. julija ter absorbirala natančno 40 plenarnih, 217 sej odsekov in 61 sej pododsekov, opravila naravnost ogromno dela. Rešila je v tem času težavni kompleks brambno - reformnih vprašanj, odobrila je tudi dolgo vrsto važnih zakonov, pripravila si ogromno gradiva za jesensko zasedanje.

Če delamo bilanco bojev in uspehov našega parlamenta v prvem letu njegovega obdobja, moramo ločiti strogo politično plat od stvarne, zakonodajne, sicer naša sodba ne bo pravična.

V stvarnem, zakonodajnem oziru smemo mirno reči, da parlament tokrat ni zapravljal časa in denarja, da ni zanemarjal svojih dolžnosti, akoravno je bila ob času, ko je zasedal, izrečena o njem marsikatera ostra in pikra beseda.

Kdor pozna in vé, kako velikanskega pomena je v sedanjih negotovih in nevarnih časih reorganizacija naše armade, ta bo priznal, da je moral državni zbor odobriti brambne zakone. Moral navzlic temu, da se je zavedal, kolika in kako težka bremena nalaga s tem avstrijskim narodom. Stelkel pa si je tudi v očeh onih, ki so nasprotniki vsakega ojačenja naše obrambne sile, zaslugi s tem, da je sprejel novi vojaški kazenski proces, zakon velikanske, lahko se reče kulturne važnosti, ki je končno odzvel od naše armade madež poniževalne inkvizicije. Ne sme se z zgoraj omenjeno karikaturu trditi, da je bilo delo za armado edina skrb naše zbornice. Treba je marveč konstatirati, da se je parlament jako intenzivno pečal tudi z vprašanji, ki se direktno tičejo ljudskega napredka in blagostanja. Značilno za zbornico splošne in enake volilne pravice je dejstvo, da je obračala svojo pozornost predvsem socijalno - političnim zadevam, torej stvarem, ki so pri nas najbolj zanemarjene in najnujnejše, zaeno pa tudi najbolj kočljive, ker se baš tukaj krešejo gospodarska nasprotja najbolj. Pa tudi važnim narodno - gospodarskim zadevam je posvečala zbornica mnogo delavne in uspešne pozornosti. Tekom enega leta (parlament se je po volitvah prvič sestel 17. julija l. l.), so bili odobreni in tudi uveljavljeni socijalno-politični zakoni o ponočnem delu žen in otrok v rudnikih, o davčnih olaj-

šavah za občekoristne stavbne zadruge, o državni podpori za stanovanjsko oskrbo, o ureditvi izplačanja medz pri rudarjih, o zavarovanju proti nezgodam in bolezenskem zavarovanju pomorščakov in pomorskih ribičev, o stavbnem pravu, o zvišanju eksekucije prostega zneska (eksistenčnega minimuma) pri plačah in mezdah, o spremembi kazensko-pravnega reda. Zbornica se je končno z veliko energijo lotila perečega uradniškega vprašanja: sprejela je službeno pragmatiko za državne uradnike in sluge, odobrila je predloge glede zboljšanja položaja železničarjev, državnih delavcev, pogodbenih uslužbencev, pisarniških pomočnikov ter oficijantov, in končno poštnih nastavljenecov. Živo se je zbornica zanimala za ona težavna narodnogospodarska vprašanja, ki segajo globoko v gospodarsko in socijalno življenje ljudstva in katera so dobila pri nas nekoliko odločno se glaseče ime: draginjsko vprašanje. Velike in obširne tozadevne debate so se v svežem spominu: res se je mnogo »žvepljalo«, mnogo je bilo pri tej stvari demagogije in »lova na volilce«; majhni so bili pozitivni uspehi. Toda marsikatera dobra misel je padla na rodovitna tla ter bo še rodila svoj sad.

V narodno - gospodarskem oziru so uspehi zakonodajnega dela državnega zbora vsega priznanja vredni. Trgovinske pogodbe s Črno goro, Bolgarijo in Portugalsko, podaljšanje bruseljske konvencije, obnovljenje privilegija avstrijsko - ogrske banke, o regulaciji Donave, državne pogodbe s paroplovnimi družbami so deloma že zakonodajne, deloma se nahajajo tik pred rešitvijo.

Povsodi je videti resno delavnost. V odsekih se nahaja nad 20 važnih in deloma dalekosežnih zakonskih predlog, ki so deloma že popolnoma pripravljene za posvetovanje v plenumu. Splošno se opaža pri vseh strankah resno stremljenje, vzdržati državni zbor v onem razpoloženju, ki ne obupa nad težavnimi položaji in političnimi neuspehi. Čim živejša je zavest, da pada politični ugled državnega zbora, tem bolj se zdi, kakor da bi le-ta iskal zadošččenja in morda tudi leka v vztrajnem stvarnem delovanju. Intenzivno delo, ki ni ostalo brez lepih uspehov, je edino zamoglo udu-

šiti glas vesti, ki očita našemu parlamentu, da zaostaja politična bilanca prvega leta druge ljudske zbornice daleč za stvarnimi zakonodajnimi uspehi. In to po njeni krivdi. Izpolnila je svojo dolžnost napram državi, v marsikaterem oziru tudi napram ljudstvu, pozabila pa je le preveč na dolžnosti napram sebi sami, ki so ob enem predpogoj, da zamore trajno in nemoteno skrbeti za državo in ljudstvo.

Izid tekme pri vsesokolskem zletu v Pragi.

V tekmi za prvenstvo v »Zvezi slovenskega Sokolstva« je bil izid ta-le: (230 točk = 100%).

1. Stane Vidmar iz Ljubljane 220-5 (95-87);
2. Svatopolk Svoboda s kraljevih Vinohradov 217 (94-35);
3. Karel Fux iz Ljubljane 216-5 (94-13);
4. Ferdo Stejner iz Poltave na Ruskem 199-5 (86-74);
5. Vaclav Svoboda iz Prage II. 181-5 (81-91);
6. Vaclav Douda z Podoli 180-5 (78-47);
7. Rudolf Prazak iz Plzni 176 (76-52);
8. Fran Vacha s kraljevih Vinohradov 173 (75);
9. Karel Pital z Žižkova 172-5 (75);
10. Miro Trefny iz Smichova 167 (72-61);
11. Karel Dobeš iz Valaškega Meziříča 166-5 (72-39);
12. Georgij Jergart iz Petrograda 164-5 (71-52);
13. Anton Thaler iz Ljubljane 164 (71-30).

Pri tekmi društev višjega odredka je tekmovalo 33 društev (500 točk = 100%).

1. Kraljevski Vinohrady 426 (85-20);
2. Brno 410 (82);
3. Praga II. čez 70 točk;
4. Petrograd;
5. Ljubljana;
6. Mlada Boleslava;
7. Ljubljana (drugo društvo);
8. Kolin I.
9. Srbska sokolska zveza;
10. Plzen;

11. Praga II. (drugo društvo);
12. Vyšehrad;
13. Amerika;
14. Kutna Hora;
15. Župa Strossmayerjeva s Hrvaškega;
16. Karlin.

Štajersko.

Išče se knezoškoj . . . — Irgovskemu in obrtnemu društvu. — Nekaj v uvaževanje. — Razno. »Narodna« notica z dne 28. junija tičoča se dodelitve dr. Iv. Kreka knezoškofu Napotniku kot pomožnega škofa cum iure successione, je napravila v krogih našega meščanstva pravo senzacijo. Že v soboto in nedeljo se je v raznih krogih merodajne družbe razpravljalo in ugičalo semtertja možnost in nemožnost te vesti. Do čim so se pomirili duhovi prvega razburjenja, so nastale tudi najraznovrstnejše kombinacije o povodu k takemu koraku od cerkvene strani, kajti znano je v Mariboru vsem, da knezoškoj Napotnik v svojem delovanju ne čuti prav nič onemoglosti, ki bi upravičevala podporo pomožnega škofa. Šlo se je v teh kombinacijah potem še dalje, namreč do tja, kjer neha onemoglost — a prične intriga. Pri tej točki seveda, je bilo najdenih kar na mah več vzrokov, oziroma pogojev, ki bi bili v stanu potrjevati resničnost in popolno upravičenost novice v »Slov. Narod«. Kot »Prügelknabe« služi v prvi vrsti dr. Korošec, češ, v tem letih se je preveč navadil vladanja in pokoravanje pod strogo žezlo Napotnikovo mu je silno zoprno, torej, hajdi na Kranjsko — a ti vladika pojdeš za njim v pokoj. Drugo je toleranca škofa nasproti svobodomiselnim Nemcem, ki mu to plačujejo s tem, da se od dneva do dneva bolj širi protestantstvo. Taka so bila mnenja v nemški mariborski družbi, ki pa nima poslednjih stikov ne s škofovo palačo, niti z višjo duhovščino. Splošno se je — menda prvič kar obstoja — z veliko napetostjo pričakovalo izida »Straže« in tega, kar bo tozadevno vedela povedati, a glejte, »najbolj informiran list« molči kot grob. Kot faktum mpremo pribiti danes, da je dr. Korošec res padel v nemilost, čeravno se to prikriva in hoče utajiti. Res je dalje pa tudi še, da so gotovi merodajni krogi zelo

LISTEK.

Dr. Karel Štrekelj.

V noči od 7. na 8. t. m. je v Gradcu umrl odnotni vseučiliški profesor dr. Karel Štrekelj, star šele 53 let. Bolehal je za vodenico že dlje časa, vendar ni nihče slutil, da stoji tako blizu robu večnosti.

Enakomerno je teklo Štrekljevo življenje. Doma je bil iz trdne hiše na Krasu, študiral v Gradcu pri Kreku in na Dunaju pri Miklošiču, se habilitiral na Dunaju in postal profesor na vseučilišču v Gradcu. Tu ga je v najlepši starosti, v dobi najpopolnejše znanstvene zrelosti dohitela smrt — na veliko škodo slovenskega naroda in slovenske znanosti.

Časi filološkega diletantstva, časi Davorina Trstenjaka in podobnih rodoljubnih znanstvenikov, so pri nas minuli. Če smo imeli svoje dni preveč filologov, jih imamo danes premalo. Pater Stanislav Skrabec in dr. Karel Štrekelj sta edina, ki jih priznava znanost in zdaj je Štrekelj moral v grob še predno je mogel končati svoje življenjsko delo in podariti slovenskemu narodu tako »Zgodovinsko slovnico slovenskega jezika«, kakor jo je podaril češkemu narodu Gebauer.

Skoro trideset let je bil pokojni Štrekelj literarno delaven. Začel je svoje delovanje v »Ljubljanskem Zvonu« in v Jagičevem »Archivu für slavische Philologie« a je kmalu osredotočil svoje moči na znanstveno raziskovanje slovenskega jezika. Znamenite so njegove studije o raznih slovenskih narečjih, zlasti o kraškem dijalektu, važne so tudi raziskave o slovenskih krajevnih imenih, a njegovi polemični članki o Levčevem pravopisu, ki jih je šele pred nekaj meseci izdal v posebni knjigi, so tudi širšim krogom pokazali, kako temeljit poznavalec našega jezika in odličien jezikoslovec je dr. Karel Štrekelj.

Najbolj poznan je postal dr. Štrekelj kot urednik monumentalne izdaje »Slovenskih narodnih pesmi«. To je delo, ki dela čast Štreklu, čast »Slov. Matici« in čast vsemu našemu narodu. Štrekelj je urejeval to izdajo strogo po znanstvenih načelih in vsa evropska znanstvena kritika je priznala, da je ustvaril uzorno delo. Podobne izdaje narodnih pesmi nima menda noben drugi slovenski narod. Značilno za naše razmere je, da so zelotski duhovniki nasprotovali izdajanju narodnih pesmi ravno tako srdito, kakor različni beletristi; prvi, ker bi radi »Slov. Matico« pomohorili, drugi pa ker mislijo, da so povestice za slovensko kulturo veliko važnejše, kakor po znanstvenih načelih urejena zbirka narodne poe-

zije . . . Pač žalostna ilustracija naših razmer.

Štrekljeva zbirka narodnih pesmi še ni končana. »Slovenska Matica« je sama sebi in narodu dolžna, da poišče urednika, ki bo Štrekljevo delo nadaljeval in dokončal v Štrekljevem duhu.

Štrekelj ni imel dosti znanstva in prijateljstva v svoji domovini. Bil je samosvoj človek in je živel vedno samo znanosti. Po svojem mišljenju je bil zelo konservativen, tako da so ga nekoč razkričali celo za klerikalca, dasi ga tej stranki pač ni bilo prištejati. V politiko se ni vtikal: služil je svojemu narodu z znanstvenim delom in si s tem delom pridobil v zgodovini slovenske znanosti in slovenske kulture častno mesto.

Lepi striček.

(Bel - Ami.)

Francoski spisal Guy de Maupassant. — Prevel Oton Zupančič.

(Dalje.)

Zopet ga je pogledala s prodirljivim pogledom.
 »Kakor boš hotel. Meni je prav.«
 Vstal je in je začel zopet sem in tja korakati. Bilo je videti, kakor da iznova omahuje in sedaj se je umikal pronikajočemu očesu svoje žene. Govoril je: »Ne . . . odločno ne . . .

mogoče je najbolje, ako se vsemu popolnoma odrečeva . . . dostojneje je . . . korektnije . . . častneje . . . Na ta način ne bi mogel živ krst ničesar sumiti, na svetu ničesar. Najtankovestnejši ljudje bi morali reči: čast jima.«

Vstavljal se je pred Madeleno: »In, če ti je prav, draga moja, pojdem sam nazaj k notarju Lamanerju, da mu razložim stvar in ga poprašam za svet. Povem mu svoje pomisleke, in pristavim, da sva se domenila za delitev, zavoljo lepšega, da ne bo mogel nihče jezicati. Od tistega trenutka, ko sprejem polovico dedščine, je jasno kakor beli dan, da nima nihče več pravice rogati se. To se pravi na vsa usta povedati: »Moja žena sprejme zato, ker sprejemam jaz, njen mož, ki imam soditi o tem, kaj sme storiti žena, ne da bi se postavila v slabo luč.«

Madelena je zamrmrala edino: »Kakor te je volja.«

Začel je gosto besediti.
 »Da, če deliva na pol in pol, potem je to na dlani. Podedovala sva za prijateljem, ki ni hotel delati razločka med nama, ki ni hotel nobenega odlikovati, ki ni hotel reči: »Temu ali onemu dajem prednost, kakor v življenju. Ženo je imel rajši, že res, ampak s tem, da je zapustil svoje imetje in njemu i nji, je hotel pač jasno pokazati, da je bilo to njegovo nagnjenje čisto platonično. Tega on ni preudaril, ni mislil na posledice. Ka-

kor si poprej čisto prav pripomnila, je nosil tebi vsak teden cvetic, in tebi je hotel zapustiti nazadnje spomin, le da se pri tem ni pral . . .«

Nekoliko jezna mu je segla v besedo: »Dobro. Saj razumem. Kaj ti je treba tolikega razkladanja. Pojdi takoj k notarju.«

Zardel je in je zajecjal: »Prav imaš, pojdem.«

Vzel je klobuk, potem pa, zadnji trenotek:

»Težkočo z nečakom pa uredim s petdesettisoč franki, ali ne?«

Odgovorila je ponosno:

»Ne. Daj mu stotisoč frankov, ki jih zahteva. In vzemi jih od mojega dela, ako hočeš.«

Nenadoma ga je postalo sram, in odgovoril je: »O, kaj pa še! Delila bova. Če mu da vsak petdesettisoč frankov, nama ostane še cel milijon.«

Potem je pristavil: »Torej, na svidenje, Madica, za kmalu.«

In šel je razlagat notarju načrt, ki je trdil, da si ga izmislila njegova žena.

Drugi dan so podpisali daritev med živimi za petstotisoč frankov, ki jih prepusti Madelena Du Royu, svojemu možu.

Ko sta stopila iz pisarne, je predlagal Georges, ker je bilo lepo vreme, da bi stopila peš do bulvarjev. Bil je ljubeznen, obziren in pozoren, ves nežen. Smejal se je, vse ga je veselilo, dočim je bila ona zamišljena in nekam resna.

nezadovoljni nad naraščanjem protestantizma po Sp. Štajerju, posebno pa v Mariboru in njegovi okolici; to zadnje pa izrablja zopet par nezadovoljnih v intrigu. Ta proces seveda ne bode izostal tudi kedaj pozneje, pod drugim vladiko, če bode le ta toliko hipertoleranten nemški kliki. Mesto da bi se ji vprl z vsemi silami, jo knezoškof na vse mogoče načine pardonira in neguje, a v zahvalo za to, mu odkupava »Südmärke« dan na dan več posesti njegovih cerkvenih podanikov ter širi s tujimi, nemškimi priseljenci v njegovi nadškofiji — protestantizem. Pa ali oni bode morda rekli: Napotnik je v Mariboru in dvema gospodoma ni možno služiti. Ne. Ravno ker je to poskušal knezoškof Napotnik, se danes to nad njim mašuje. Vedel je, kakšno moč mu je dodelila mytra. Kot Slovenec na škofovskem stolcu bi bil storil lahko premnogo za obrambo štajerske Slovenije — saj je vendar čez devet desetih prebivalstva lavantinske škofije Slovencev, — posebno njenih meja. Le malo dobre volje, zaslonjena bi bila narodna meja, a invaziji protestantizma bi nikdar ne bil prišel v roke tako lep kos terena, kot n. pr. Št. Ilj v Slov. goricah. Knezoškof Napotnik pa tudi takrat ni našel potrebne energije, pokazati svobodnomiselnim nemškonacionalcem svojo moč, ko mu je v noči 21. septembra 1908 »nemška« od protestantov nahujšana mlečozoba študentarija in druga tej enaka fakinaža razbila okna in pomazala z blatom stene njegove palače. Vemo, da se knezoškof v privatnem življenju ne sramuje nazivati se Slovenca. Vemo tudi, da je zelo radodaren ob vsaki priliki in s tem smo se tudi v svoji toleranci vsi, brez izjeme političnega prepričanja tolažili čes: »Je pač križ . . .« Vemo pa ravno tudi mi v Mariboru še prav posebno, kako rad je knezoškof uslužen mestnim klikovcem. To zadnje morda res ni kaj drugega, kot posledica napakega tolmačenja svoje moči, ali pa popolnoma zagrešeno pojmovanje o strpnosti. Seveda, v oficijalnih krogih o vsem tem ne vedo, ali pa nočejo vedeti o vsem tem čisto ničesar. Slovenski kot nemški merodajni krogi za sedaj nočejo o vsem tem ničesar vedeti. Eni demontirajo, drugim je pa videti, da nočejo govoriti . . . Sicer pa mislimo, na stvari sami ni niti v enem niti v drugem kaj pridobljenega. Pod kožo so vsi — črni še bolj, kot vrh nje. Da pa povemo kar danes dr. Janezu Evangelistu Kreku, iz dežja bo prišel pod kap, kajti kolikor vemo danes, bo naletel na najskrajnejši odpor. Eni — nemško-renegatska klika — bodo nastopili javno proti njemu, čim se bode v Mariboru le pokazal, drugi pa mu bodo — zgolj iz »fovsjeh« — grenili življenje — radi prevaranih upov . . . Šolsko leto je pri kraju in na stolice pojde zopet naše učeče se mladine, ki dovršuje svoje 14. leto, iz šol, da se posveti temu ali onemu uku za svoj bodoči poklic. Ta se bode posvetil trgovini, oni obrtništvu. Vsako politično dete pa ve že danes, kako neusmiljeno nas tepe nemška knuta, in to najhujše tu ob naši narodni meji. Še par let popustljivosti kot dosedaj in naše hrbitišče ne bode le klonilo pod udarci nemškega biča, marveč, zasluženo bode popolnoma nemškemu jarmu, ki nam ga z tako vstrajnostjo in brez prestanka dan na dan obeša naš najhujši sovražnik —

narodni Janičar. »Südmärke« je že razposala po Mariboru in njegovi okolici na starše onih učencev vabila, v katerih se nemški trgovci in obrtniki naših kronovin ponujajo sami, da vzamejo njih sinove k sebi v uk, v brezplačen uk, s popolno oskrbo dotičnega učenca. Obrčamo se tem potom na odbor »Trgovskega in obrtniškega društva v Mariboru« s prošnjo, da i on po svoji moči skuša v Mariboru in njega okolici onemogočiti, kolikor se da, nakane »Südmärke« in pri svojem članstvu posreduje za vsprejem ukavoljnih mladeničev. Vsako zrno, ki je požrlo nenasično žrelo »Südmärke«, bilo bi čez leta za nas izgubljeno. A ne le to, iz tega bi vzraslo zopet par naših narodnih grobokopov več, takrat pa bi bil odpor še težji kot danes. Vemo, da pomenja naša prošnja mnogo, a s požrtvovalnostjo, ki jo dosega kazalo »Trg. in obrt. društvo« in s pomočjo naših narodnih krogov, upamo, da se nam vsaj mnogo, če ne vse, posreči. — Od dneva do dneva bolj se kaže neobhodna potreba, dati slovenskemu prebivalstvu našega mesta, kakor tudi okolice priliko, mu iti s tem ali onim nasvetom, bodisi v gospodarskem, bodisi v narodno-političnem oziru na roko. Imamo pri naslepoštevilno narodnih društev, žal, da so po večini — izjem je zelo malo — njih člani čez dan zadržani službeno, posvetiti se njih družveno narodnim dolžnostim v tej meri, kot je pri nas življenski pogoj. Samo posebi umevno, kolikor nas je dovolj nabrazanih, so nam proste ure dovolj, v morebitna sporazumljenja in potrebne informacije. A mnogo, premnogo je takih, ki rabijo kakega navsveta hipoma, pa, ali ne vedo na koga bi se obrnili, ali pa se to boje stori, bodisi, ker si ne upajo nadlegovati naše razumnost, ali pa, ker jih je strah, da bi jim radi tega morda narasli stroški. Da se pride temu v bodoče v okom, prosimo merodajne kroge, da se — najbolje bi bilo v Nar. domu — dá na razpolago sobica ozir. pisarnica, v kateri bi bil gotove ure dopoldne in popoldne navzoč eden gospodov naše narodne družbe, in svrhu brezplačnega podajanja potrebnih informacij. Imamo sicer na sebi že mnogo narodnega davka — bodisi moralnega, bodisi denarnega — a vendar smo prepričani, da bi se kljub temu še našel kje kakšen gospod, ki bi za tako delovanje ne zahteval nikake plače. Vrhu tega pa smo tudi prepričani, da bi potom take pisarnice bilo tudi naše narodno delo na zunaj mnogo enotnejše, posebno še, če bi se v njej spajale tudi vse niti našega društveno - narodnega življenja. Ničje naj ne trdi, da bi se ta ideja morda ne obnesla. Prijatelj nam pripoveduje, da ga skoro nima dneva, v katerem bi se ne zatekali k njemu najraznovrstnejši sloji s prošnjami, za to ali ono pojasnilo. Seveda jim je rad vselej na razpolago bodisi takoj, bodisi potem, ko se je sam informiral. V političnem — javnem — življenju bila bi uresnitev take ideje naravnost kolosalna pridobitev. Uvaževati bi bilo morda le, da pisarnica ne bi bila morda last tega ali onega posameznega društva ali kluba, marveč celokupnosti slovenskega življa . . . Spominjamo se nakane naših društev, ki so pred leti hotela najeti sobo s tem pogojem, da bi jo imelo vsako društvo po en večer na teden na razpolago. Cenjene čitalce »Slov. Naroda«

prosimo, da se čim preje oglašajo ali proti tem izvajanjem. — Prvi poskusi »Dramat. društva v Mariboru« z uvedbo delnega pouka za nastope so se precej obnesli. Prosimo še nadaljnih prijavi. Zadostuje dopisnica z naslovom »Dramatično društvo v Mariboru«, Narodni dom. Pripisati je seveda tudi natančen naslov priglasenčev. — Kradli so kot srake dne 29. in 30. junija v ljud. vrto o priliki turnarskega slavlja. — Okradel je neki Vavpotič tovariša Lešničarja. Lešničar se je zatekel k policiji, ki je Vavpotiča aretirala. Našli so pri njem okradenec denarnico in še okroglo 35 K denarja.

Iz Celja. Iz letnega poročila višje gimnazije posnemamo, da je bilo na zavodu koncem šolskega leta 1911/12 303 + 6 učencev, med njimi 72 + 1 Slovenec. Pripravljalni razred je štel 7 učencev, med njimi 2 Slovence in 5 Nemcev. Učni uspehi v lanskem šolskem letu so bili zelo ugodni; 44 + 4 je odličnjakov, 20 + 2 sta padla, ostali so izdelali. Zanimivo si je pogledati, odkod prihaja toliko nemških dijakov na celjsko višjo gimnazijo. Statistični pregled nam kaže, da jih je iz Celja, bližnje okolice in sploh iz Štajerskega samo 127; vsi ostali so doma na Dunaju (35), Koroskem, Tirolskem, v Švici, Nemčiji, na Ogerskem, v Bosni itd. To je dijaški material, katerega zbira celjski nemški »Studentenheim«, da se more sploh opraviljevati eksistenco nemške gimnazije v Celju. Ako bi ne bilo teh pritepencev, bi bilo v Celju na obeh gimnazijah 237 Slovencev in samo 127 Nemcev. Vidi se, komu gre pravica do samostojne višje gimnazije v Celju! A v Avstriji smo prišli tako daleč, da vlada niti ne misli na samostojno višjo slovensko gimnazijo v Celju, temveč hoče siloma odpraviti še dosedanje samostojne slovensko-nemške gimnazijske razrede. Prej navedene jako poučne številke bi si naj zapomnili naši državni poslanci za proračunsko debato.

Iz Celja. (Razne novice.) V nedeljo je imela naša mestna nemškonacionalna požarna bramba neko slavnost. Ob tej priliki so delali Nemcem štafazo slovenski požarni brambovci iz Škofje vasi, Nove cerkve, Vidma ob Savi in dr. Dovolj žalostno za slovenske ljudi, da se gre do zabavati v senco frankfurtske in se »naslajat« ob »ubranih« zvokih ljube vahtarice, ki se jo je v germanški navdušenosti pri pivu in vinu tulilo nešetokrat tisti nedeljski večer. Poleg že imenovanih požarnih brambovcev je bilo videti celo vrsto klerikalnih kmetov iz Celjske okolice na veselilnem prostoru, celo takih, ki se ob različnih volitvah s celo dušo in srcem vojskujejo za »slovensko« kmečko zvezo. Za »Slov. Gospodarja« in »Stražo« bi tu bilo mnogo hvaležnega dela. — Tudi o naših slovenskih in napol slovenskih gostilnah je treba reči enkrat resno besedo. Našteli bi jih lahko več, v katerih visi »Deutsche Wacht« ali čifutska »Tagespost« na steni — zraven pa nobenega slovenskega časopisa! To vpliva seve na domačine, zlasti pa na tujca v narodnostnem oziru jako vspodbudno! Pričakujemo odločne remedure, če ne, pride mo z imeni.

S Štajerskega. Povodom bližnjega imenovanja dr. Ignacija Kreka za pomožnega škofa v Mariboru prinesli so nekateri nemški časniki

(»Union« in dr.) očitno iz prvega vira tudi načrt Krekovega živopisja tako-le: »Dr. Krek se je rodil l. 1863. na Kranjskem, bil 1888. posevečen v mašnika in leta 1897. izvoljen v državni zbor. Leta 1900 se ni dal več voliti in je odšel v Obrensko, da bi po westfalskih rudokopih, med tamošnjimi slovenskimi in poljskimi naseljenci opravil službo božjo v slovenskem jeziku in učil deco slovenskih rudarjev veronauka v njih maternem jeziku. Pruska vlada je dala izgnati župnika Kreka. (Aj, aj, mučenik! Opazka uređ.) — L. 1907. bil je dr. Krek zopet izvoljen v državni zbor. V decembru l. 1909., ko je imel zaradi obstrukcije državni zbor seje noč in dan, je bil dr. Krek ravno tisti, ki je vložil znani nad vse modri predlog zastran spremenitve pravnega reda«. — Pripomni je, da predime »Ignacij« ni tiskovna pomota. »Naš Krek« namreč namerava v Ljubljani do cela sleči »starega Janca« in priti na Štajersko kot čisto novi »Ignacij«.

Letno poročilo c. kr. drž. gimnazije v Celju, (samostojni gimnazijski razredi z nemško-slovenskim učnim jezikom.) Uvodom je spis prof. Jos. Kožuha: Krščansko štetje po praznikih ali po Veliki noči, in pa nekrolg prof. Ivana Fona, ki ga je napisal prof. Anton Cestnik. V učnem zavodu je delovalo 11 učnih moči. Koncem šol. leta je bilo 165 dijakov in 4 hospitantije in sicer sami Slovence. Odlično sposobnih je bilo 24 dijakov, sposobnih 98, vohče sposobnih 17, nesposobnih 23, ponavljalne izpite imajo 3 dijaki.

Iz Brežic: Uradni list okrajnega glavarstva v Brežicah je v št. 13. priobčil zanimiv razglas. V nemškem besedilu je tiskovna pomota. Zapisano je, da se je zatekla »eine harrenlose Kuh«. Prelagatelj je pa to doslovno preložil s »kravo, ki je brez dlake«. Seveda se gre za »herrenlose Kuh« za kravo neznanega gospodarja!

Središče. Tukajšnje gasilno društvo praznuje dne 21. julija t. l. petindvajsetletnico svojega obstanka. Istega dne je velika ljudska veselica v prijaznem Gornjem gaju.

Iz Ljutomerja. Na Moti pri Cvenju je umrl Ivan Rajh, posestnik in oče znanega veleposestnika in podstaroste »Murskega Sokola«, g. Joška Rajha. Pogreb se je vršil včeraj dopoldne.

Iz Gradca. (Pozor, zdravnik!) Štajerski deželni odbor je razpisal z odlokom z dne 26. junija vsa mesta distriktnih zdravnikov na Štajerskem v smislu določil § 5. dež. zakona z dne 28. aprila 1909. Prošnje se morajo poslati s potrebnimi prilogami najkasneje do 31. julija štaj. dež. odboru.

Koroško.

Nezgoda. V Beljaku je umrl dne 6. t. m. mesar in gostilničar Ivan Singer, ki je bil žrtev nenavadne nezgode. Dne 4. t. m. mu je padla na glavo posoda za oblance ter ga poškodovala na nosu in na obeh očeh. V sled vnetja je moral mladi mož umreti.

Roparski umor. Poročali smo, da je bil v Šentpavlu v Labodu umorjen živinski trgovec Pachler. Dne 30. m. m. so aretirali kajžarja Klementa Drešonika, ker so ga imeli na sumu, da je on izvršil roparski umor, kar pa se je izkazalo kot neosnovano, vsled česar so ga izpustili. Sum je nato letel na 34letnega Jerneja Matoha iz Novega mesta na Kranjskem, ki je bil do 26. m. m. zaposlen pri posestniku Minibecku kot hiapec. Kritičnega dne se je peljal tam mimo, kjer je bil izvršen umor in je imel s seboj cepin. Na cepinu so našli tudi sledove krvi. Dne 27. m. m. je Matoh nenadoma izginil, odpehjal se je čez Spodnji Dravograd in Celje v Ljubljano, kjer se je nastanil pri nekem Urbancu ter mu pustil dva kovčega. Ko ju je policija odprla, je našla v enem kovčegu krvavo sukno in v krvav rokav srajce. Matoh se je odpeljal dne 1. t. m. baje v Trst. Dne 5. t. m. so našli v bližini, kjer je bil Pachler umorjen, njegovo prazno denarnico. Matoha še niso dobili.

Primorsko.

Izzivanje v Gorici. Rdeče-belo-zeleno italijansko zastavo so nosili v nedeljo v Gorici trije elektrotehnik in štirje natakariji. Toda zastavo, ki so jo nosili Italijani, med katerimi so tudi pristni Italijani Novak, Maver in Pavlin, so jim konfiscirali, oni sami pa pridejo v 7 dni v luknjo.

Klerikalna morala. »Soča« poroča, da so dne 6. julija aretirali v Vrtovinu nekega klerikalca, ki je bil že enkrat kaznovan zaradi iridolinstva in se je baje zopet tako pregrešil.

Nagrada 500 K. Josip Bressan iz Ločnika je dal preiskovalnemu sodniku dr. Gradniku v Gorici na raz-

polago 500 K, ki jih naj dobi oni, ki poda sodniji take dokaze, da bo mogoče priti na sled morilcu, ki je umoril dne 23. junija 1912 na Kalvariji njegovega sina Štefana. Osumljeni, da se je umora udeležil, je tudi čuk Jože Maraž, zelo pobožen mož, ki je naročil, ko je krstil otroka, peto mašo in napravil potem v gostini veliko pojedino.

Predor skozi Šentvidski grič v Trstu bo najbrže še ta teden dograjen ter ga bodo oddali prometu. Predor je 9,5 m širok in 418 m dolg. Predor gre iz ulice Bosco do ulice San Marco ter tvori najkrajšo zvezo med sredino mesta in industrijalnim mestom.

Italijanski požigalci. Zavednemu in za narodno stvar v Piramiščini velezasluznemu posestniku Gregorju Miloviču pri Sv. Luciji so italijanski njegovi sovražniki zažgali v noči od 29. na 30. junij hišo, ter so se hoteli na ta način maščevati nad njim zaradi njegovega delovanja na narodnem polju. Hiša je zgorela do ial in je zgorel najbrže tudi denar v znesku kakih 1200 K, če ga požigalci niso odnesli. Da je bilo zažgano, dokazuje dejstvo, da so bila hišna vrata odprta, dasiravno so jih domači pred svojim odhodom zaklenili. Hiša je bila zavarovana samo za majhno vsoto, tako da ima Milovič kakih 6000 K škode. Ta večer so imeli laški liberalci shod pri Sv. Luciji, na katerem so hujskali proti Slovencev, zvečer pa so videli na cesti proti Piranu stikati tri sumljive ljudi, ki so se najbrže vračale od svojega zločinskega dela.

Vlom. Pri spediterju Sofianopolu v Trstu v ulici S. Lazzaro št. 8 so vlomil v nedeljo ponoči neznaai vlomilci skozi stanovanje šefa, ki je ravno na letovišču, v disaruo, kavrtali blagajno ter odnesli 160 K v bankovcih, 300 K v zlatu, za 7000 K dragocenosti in kreditnih papirjev za 3500 K.

Skesani dezertir. Štirindvajsetletni zidar Karel Klun iz Trsta je pobegnul pred nekaj časom od 97. pešpolka ter se obrnil proti Aleksandriji. Ker pa ni našel dela, se je zglašil pretekli teden pri avstro-ogrskem konzulatu, ki ga je poslal v Trst, kamor je dospel predvčerajšnjem ter ga je sprejela vojaška patrulja.

Aljažev dom v Vratih (1015m)

R. B.

Naš triglavski župnik, čegar ime nosi ponosna turist. stavba v Vratih, je pač morda sanjal včasih, da bo v Vratih, potem ko bo postavljen ondot tako udobno zavetišče in tako prijetno bivališče, tudi temu primeren krasen obisk, videl v sanjah morda celo, kako »rajžajo« kar cele trume veselih turistov gor in dol po tej divjeromantični dolini naše Gorenjske, ki slovi kot ena izmed najdivnejših in najzanimivejših ne le samo v naših Julskih temveč v alpah sploh.

Pa se je mož malo uračunal. Res da jih pride mnogo. So to stari znanci Triglava, ki jim je v krvi in ne morejo drugače, da se pridejo sleherni leto poklonit »snežnikov kranjskih sivem poglavarju« — vendar lahko bi jih bilo še več, da ne bi tako grozno in dolgočasno zevala in zevala dan na dan gostoljubna vrata Aljaževoga doma.

Utegne biti morda še marsikaj, ki so mu triglavska Vrata še manj znana in ima pomisleke glede pota ali pa se celo boji, da ne bi se spotoma zvrnila nanj nad 1000 m navpična, kot odsekana, severna triglavska stena . . . Temu torej nekaj v pomirjenju in pa obenem v spodbudo na krasen izlet, za katerega mi na vse zadnje še ves navdušen in hvaležen izreče v spominjski knjiga Aljaževoga doma krilatlo pohvalo: »Hvala ti triglavska bolha!«

Železniška postaja za Vrata je Dovje (Mojstrana) ob gorenjski ali če hočeš, ob progi c. kr. držav. Rudolfove železnice. Zunaj kolodvorja zavije desno ob progi ter preide pod železn. mostom koj do mostu čez Savo. Onstran lesenega mosta je razpotje. Na levo se obrni, ako si hočeš privezati še popreje dušo v hotelu »Triglav« (Rabič) ali pri Šmercu ali kod drugod v mični Mojstrani. Ako pa po prestani vožnji nisi še začutil teh potreb in si namenjen koj dalje, potem kar desno od mostiča po markirani bližnji ki tovarni za cement.

Tu se ti postavi — opozorim te kar odkritosrčno — prva in zadnja, največja neprijetnost, da ne rečem naravnost na celi poti skozi Vrata. Jaz n. pr. tu mimo vedno zletim, da utečem preteči nevarnosti, ker bojim se v resnici, da ne bi se mi oči, nos, usta in ušesa »zacementirale« ali »zabetonirale« — nikdar več ne bi mogel potem v Vrata in na Triglav!

Ako si torej le tod srečno odnesel pete, potem si iz nevarnosti, kajti dalje naprej pelje pot, a kaj pot, cesta, široka, da lahko s celo svojo

Bil je precej hladan jesenski dan. Ljudje so hodili hitro, kakor da se jim mudi. Du Roy je peljal svojo ženo pred prodajalnico, kjer je že tolikokrat gledal zaželjeni kronometer.

»Ali hočeš, da ti podarim kako dragotino?« je dejal.

Zamrmrala je malomarno:

»Kakor ti drago.«

Stopila sta v štacuno. Prahal je:

»Kaj imaš rajša, ovratno verižico, zapestnico ali uhane.«

Pogled na zlatino in drago kamenje ji je prepoznal nje samovoljno hladnoto, in z žarečim in radovednim očesom je pregledovala steklene predale, polne dragotin.

In hipoma jo je prišla želja:

»Tista-le zapestnica, kako prelepa!«

Bila je verižica čudne oblike, vsak člen je imel drugačen kamen.

Georges je prašal: »Koliko stane ta zapestnica?«

Dragotinar je odgovoril: »Tristoč frankov, gospod.«

»Ako mi jo daste za dvatisočpetsto, pa narediva kupčijo.«

Možak se je obotavljal, potem je odgovoril: »Ne, gospod, nemogoče.«

Du Roy je gromoril: »Poglejte, zraven se ta-le kronometer za petnajststo frankov, to je štiristoč, ki vam jih plačam takoj. Velja? Če nočete, grem pa drugam.«

Dragotinarja je zmešalo, in naposled se je udal.

»Dobro, pa naj bo, gospod.«

Žurnalist je dal svoj naslov in je pristavil: »Na kronometer dajte vgrebste moje začetnice G. R. C., čr-

ke naj se prepletajo pod baronsko krono.«

Madeléna je osupnila in se je začela smehljati. In ko sta odhajala, ga je prišla nekam nežno za laket. Zdel se ji je zares spreten in odločen mož. Sedaj, ko ima denar, bi se mu prilgel še zlahka naslov, to je čisto v redu.

Trgovec se jima je poklonil:

»Zanesite se, gospod baron, v petek bo napravljeno.«

Prišla sta mimo Vaudevilla.

Tam so igrali novo igro.

»Ako hočeš,« je dejal »pojdeva nočoj v gledališče; poizkusiva, morda dobiva ložo.«

Dobila sta jo in sta jo vzela. Menil je: »Kaj, če bi večerjala v gostilni?«

»O, da, rada.«

Bil je srečen, kakor cesar, in preudarjal je, kaj bi utegnila še ukreniti.

»Če bi šla po gospo de Marelle, da bi bila zvečer z nama skupaj? Njen mož, sem slišal, je tukaj. Rad bi mu segel v roko.«

Šla sta tja. Georgesu, ki se je prve besede s svojo metreso malo bal, je bilo čisto prav, da je bila njegova žena zraven, ker se tako izognu vsemu nepotrebnemu razlaganju.

A Klotilda se je držala, kakor da se ničesar več ne spominja, in je še sama silila moža, naj vabilo sprejme.

Pri dineju so bili veseli in ves večer je bil krasen.

rodino — če vas ni ravno cel tu-
cat — vstric varno po njej hodiš.
Odonot te vodi pot najprej kakih
10 minut ob vodovodu, nato pa pre-
ideš čez par minut čez most na des-
no stran divjerzburkane Bistrice.
Ob njeni strugi dalje grede se nam
odpira kaj lep pogled na masiv Ste-
narja, v čigar podnožju stoji Aljažev
dom. Čez pol ure (od mosta) opazi-
mo že desno v bregu koncem podol-
govate modrikaste skalnate police
pramen Peričnika. Stopivši čez most
smo zopet na stari cesti, kjer nas
opozore na malem klančku desno na-
pisne table na stezo mimo verande k
slovečem slapu Peričniku (977 m).
Lep pogled nanj pa se ti nudi tudi od
spodaj, nekoliko dalje s ceste, kjer
pridriži divjepenec še potok izpod
bobnečega slapa naravnost v naroč-
je Bistrice. — Dalje prične klanček.
Nekoliko pod njegovim vrhom zavije
naš pot levo naokrog skozi gozd.
Kmalu nato sledi drugi ovinek in go-
renji pot nas privede zopet v gozd,
iz katerega se nam pa prikazuje lepe,
zeleno senožeti s krasnimi gorskimi
scenerijami. Eno minuto nato ugleda-
mo napisno tablo »Mimo Galerij« ter
krenemo s ceste levo. (Desno ide ce-
sta mimo Bambergovce lovske kočice
»Hubertus«.)

Pot mimo Galerij je velezani-
miv, nanovo popravljen ter brez ne-
varnosti. Nudi nam krasen razgled
po dolini: na beli, visoki Cmir, lepo
risano triglavsko steno s triglavskim
vrhom nad bliščicim ledenikom, na
prelaz Luknjo, Stenar, Pode, Koko-
vo špico itd., nato pa nas dovede
pod mogočnem podolgovato zaokro-
ženo skalnat podmol »Galerije«. — Od
tod še dobre pol ure po Klanču (na
zeleni ravnici desno navzgor!) na
prejšnje kolovozno cesto ter mimo
Turkove planine do Aljaževoga do-
ma.

Pot je rdeče markirana; v celem
2½ ure hoda do Aljaževoga doma.
Aljažev dom, turist. hotel (Planinsko
letovišče) stoji v gornjem koncu do-
line Vrat, malo pred vnožjem silne
severo triglavske stene. V krasnem
kuloarju zro na té gorski velikani:
Triglav (2863 m), Stenar (2501 m),
Rogica (2582 m), Škrlatica (Suh
plaz 2738 m), Cmir (2391 m), Be-
gunjski vrh (2461 m). — Ta naš pla-
ninski hotel (največja stavba S. P. D.
v Triglavskem pogorju) je moderno
opremljen, ter založen z vsem mogo-
čim konfortom. Oskrbovan je od Bin-
koštrij do koncem septembra. Izbor-
na kuhinja! (Vsak dan sveže meso,
i. dr. jedila, konserve, kruh, mleko,
pivo in razna vina itd.) V pritličju ste
2 obednici, Kopalna soba. Vodovod
(plan. studenca). V I. nadstropju je
11 posameznih sob z 1—3 posteljami.
V podstrežju dvoje prostornih skup-
nih ležišč.

Ob le tej znameniti turist. po-
stojanki S. P. D. se križajo in spaja-
jo razna pota kakor n. pr.: pot čez
Prag (4½ do 5 ur), Tomišekov pot
(4½ ure) in pot čez severno steno
na Triglav, pot čez Luknjo (3 ure) v
opevano Trento (6 ur) (Loška doli-
na), pot čez Križke Pode (mimo
Križkih jezer) v Kranjsko goro (7 do
8 ur), ter pot v Mojstrano 2½ ure
hoda.

Ponos ne le vsakega slov. pla-
nina in planinke, temveč sploh
vsakega zavednega slov. rodoljuba
bi moral biti videti vsaj enkrat naše-
ga »snežnikov Kranjskih siv'ga po-
glavarja« izpred Aljaževoga doma v
Vratih!!

Dnevne vesti.

+ Slovensko gledališče. Kleri-
kalci so našli pravo merilo, po ka-
terem je spoznati, kako se zanimajo
liberalci za slovensko gledališče.
Doslje je to zanimanje meril vsakdo
po obisku gledaliških predstav in
ker je bil obisk vedno izvrsten in so
bile razprodane hiše nekaj navadne-
ga, je vsakdo priznaval, da je zani-
manje liberalcev za gledališče v
Ljubljani naravnost izredno veliko,
zlasti če se pomisli, da imajo Nemci
svoje gledališče, izmed klerikalcev
pa so hodili v slov. gledališče le ti-
sti, ki jim ni bilo treba nič plačati.
Klerikalci pa ne merijo več zani-
manja liberalcev za gledališče po šte-
vilu obiskovalcev gledaliških pred-
stav, marveč po številu članov
»Dram. društva«, ki pridejo na občni
zbor. Na to si bistromni klerikalci
lahko vzamejo patent. Sicer pa služi
klerikalcem to manevriranje samo za
izgovor, da bi prikriili hudobijo, s ka-
terero preganjajo slovensko gledališče
in zvižanost, s katero mu strežijo
ro življenju. Liberalcem je za ohrani-
te slov. gledališča, imeti hočejo
gledališče in imeti hočejo slovensko
gledališče — a če ga bo mogoče
ohraniti vzlic klerikalnim šikanam,
to je drugo vprašanje. Pogoji, pod
katerimi hoče dež. odbor prepustiti
porabo dež. gledališča, so taki, da
spravljajo gledališče v največjo ne-
varnost. Prav kakor bi se še norca
delali, pripovedujejo da imajo celo

na Francoskem gledališko cenzuro.
Kakor bi je v Avstriji ne imeli! Av-
strijska cenzura je najbolj tesnosr-
čna v Evropi, izvršuje jo vlada z naj-
večjo obzirnostjo do klerikalcev, a
našim klerikalcem se to ne zadostu-
je, nego hočejo uvesti še svojo po-
sebno cenzuro. Imeli bomo torej
dvakratno cenzuro in lahko si je
predstaviti, kake težave čakajo gla-
dališče. Vse kaže, da se bo »Dram.
društvo« uklonilo klerikalnemu tero-
rizmu in poskusilo izhajati kakor pač
pojde. Tudi nam se zdi, da je potreb-
no vsaj poskusiti, četudi se bojimo,
da se poskus ne bo obesel. Če gla-
dališče ne bo vsaj na tisti stopnji,
kakor doslej, se je bati, da bo »bisk
kmalu začel pojemati in da bodo
ljudje naposled izostali. Zdi se nam
celo, da na to sploh meri ves kleri-
kalni načrt za uničenje slovenskega
gledališča. A vzlic temu smo mnenja,
da je treba poskusiti, zlasti ker se
bližajo nove deželnozborske volitve
in je upati, da se po istih premene
razmere v dež. odboru in bo mogoče
zopet gledališče osvoboditi klerikal-
ne kuratele.

+ Nedeljski shod narodno-na-
prednih zaupnikov je silno razburil
živce »Slovenčeve« gospode. Tisti
ljudje, ki so v soboto že proglašali,
da na Kranjskem naprednjakov sploh
več ni in da bo shod, sklican po iz-
rševalnem odboru narodno-napred-
ne stranke, vsled tega tako brezpo-
membna prireditve, da ni vredno se
ž njo pečati, posvečajo sedaj temu
shodu v »Slovenču« cele kolone.
Resnica pač oči kolje. Na shodu se je
pač povedalo toliko bridkih resnic
o klerikalcih in njihovih delih, da je
klerikalna gospoda sedaj vsa iz sebe.
Seveda stvarno si ne upa odgovar-
jati na izvajanja naprednih govorni-
kov in to z enostavnega razloga ne,
ker ne more, saj je vse resnično, kar
so navedli napredni govorniki. Zato
pa skuša »Slovenec« z neumnimi
dovtipi in z neslanimi šalami izpod-
biti vtisk, ki ga je napravil nedeljski
napredni shod in izvajanja naprednih
govornikov na slovensko javnost.
Toda danes smo hvala bogu že toli-
ko napredovali, da takšne baže po-
lemika pri nas ne zaleže več, ker pač
vsakdo ve, da se poslužuje neumnih
šal, cenelih dovtipov in navadnih
psovk samo tisti, ki nima na razpo-
lago argumentov. Zato nas puste
»Slovenčeve« zabavljalice na nedeljski
shod docela hladne, saj ve sedaj
vsaj javnost, da je bil zbor naprednih
zaupnikov taka manifestacija, da je
klerikalcem vzela vso razsodnost,
da si ne morejo pomagati z drugim,
kakor z zabavljalicami in psovkami.

+ Klerikalci in pl. Šuklje. Po
Beli Krajini je mnogo zanimanja za
brošuro bivšega dež. glavarja. Du-
hovniki so kar besni, če kje kaj sli-
šijo o tej knjigi, ki je razodela najšir-
ši javnosti, kako brezvestno počej-
njajo klerikalci z deželnim denarjem
in kaka korupcija vlada v dež. odboru.
Nekje na Belokranjskem so bili
v gostilni zbrani duhovniki, ki so ze-
lo razburjeni govorili o Šukljetovi
brošuri. Šukljeta so psovali, da je
Judež škarijo in nič jih ni motilo,
da je Šuklje odložil čast dež. glavar-
ja in mandat, predno se je oglašil!
Zračilno je, da so se ti duhovniki to-
lažili, da bo že La m p e rešil kleri-
kalno stranko! Lampe je torej zad-
nje upanje duhovščine. Če je duhov-
nikom pomagano z denunciacijami,
potem se že lahko zanašajo na Lam-
peta!

+ Strankarska blagajna. Kleri-
kalci so zadeti v živo, ker jim je dr.
Triller zabrusil v obraz, da je dežel-
ni odbor pravzaprav samo strankar-
ska blagajna klerikalne stranke. Da
izpodbije to očitjanje, pravi »Slove-
nec«, da dr. Triller svoje obdolžitve
ni dokazal s številkami. Tako! De-
želni odbor je razdelil 8000 kron kot
podporo živinorejcem za plemenska
teleta v Beli Krajini, 360.000 K je iz-
plačal raznim svojim pristašem na
deželi kot podporo v razne namene,
torej samo 40.000 K manj, kakor
plačujejo deželna davka vsi kmetje
skupaj na Kranjskem, ali niso to
prav jasne in točne številke?! In
vendar je med kmeti dober del na-
prednjakov, ki čisto gotovo plaču-
jejo dvjetrtjini ali pa vsaj dobro po-
loovico vsega onega deželnega davka
po 400.000 K, ki ga odpade na kranj-
skega kmeta. Sedaj pa vprašamo,
koliko so dobili napredni kmetje od
onih 360.000 K, ki jih je razdelil de-
želni odbor, kakor navaja bivši de-
želni glavar Šuklje, kot podporo med
kmetjsko prebivalstvo? Z mirno
vestjo lahko trdimo: nič! Vse one
ogromne denarje so požrli razni žup-
niki, razni klerikalni veljaki in drugi
klerikalni podrepaniki! Naj se javijo
tisti napredni kmetje — in teh je ze-
lo, zelo dosti, klerikalna gospoda —
ki so dobili kakršnokoli podporo od
deželnega odbora! Zaman bomo ča-
kali na to! Kako naj potem krstimo
postopanje deželnega odbora? Meni-
mo, da smo upravičeni mačka s
Šukljeto vred imenovati mačka: da
ni deželni odbor ničesar drugega,

kakor strankarska blagajna klerikal-
ne stranke.

+ Na dan z imeni! Včerajšnji
»Slovenec« izreka, da bi izpodbil
očitanje, da je deželni odbor kleri-
kalna strankarska blagajna, pavšal-
no obdolžitve, da so »razni liberalni
župani pod prejšnjim deželnim odbo-
rom poneverili 100.000 K občinskega
premoženja.« Ker klerikalni po-
štenjak ne navaja nobenih imen,
marveč samo pavšalno sumniči, po-
zivamo »Slovenca«, naj pride na dan
z imeni onih liberalnih županov, ki
so poneverili le vinar občinskega
premoženja! Na dan z imeni, sicer
bo vsakdo vedel, da je škofovo gla-
silo daleč oddaljeno od vsake poštes-
nosti in honetnosti. Sicer pa bi bilo
prav umestno, ako bi vsi bivši na-
predni župani potegnili pred sodiš-
čem »Slovenca« pošteno za ušesa.

+ Pravomočnost razsodbe o
Ribnikarjevem procesu. Ker držav-
no pravdištvo ni prijavitilo in izved-
lo ničnostne pritožbe, je oprostilna
razsodba o Ribnikarjevem procesu
z današnjim dnevom postala pravo-
močna.

+ »Slovenču« v album. Ljubi
Miha! Ker Ti je menda znan pisec
poročila o »zaupnem shodu« v »Slo-
venču« št. 153 z dne 8. julija, sporo-
či mu, da je pozabil v svoji preveiki
skrbni za mojo malenkost navesti
imena onih »klerikalnih« poslancev,
ki sem jih obiskoval in sicer pridno
— ob času, ko sem menil postati
nadučitelj v Radovljici. — Oprostite!
Prijeteljski pozdrav Tvoji stari zna-
nec — Ivan Šega.

+ Tudi raz priznico že pljujejo
na umrlega Aškercu. Iz Cerknice se
nam piše: Kar nabruha »Slovenec«
laži, denuncijantstva in zlobne nepo-
štenosti skozi cel teden, to kaplje
potem ob nedeljah raz množestvil-
ne priznice naših farnih cerkva iz
ust zagriženih fajmoštrov in omejni-
h, a tem fanatičnejših kaplančkov,
ki ne smatrajo nič več za besedo
božjo svetega pisma, temveč zaje-
majo snov za nedeljske pridige iz in-
kvizitorskih izbruhov »Slovenčevih«.
Junak takega kalibra je tudi cerkni-
ški kaplan Podbevšek. Zадно nede-
ljo se je spraval nad Aškercu in nad
liberalce. Prav vestno je recitiral
vse, kar se je pričel zadnjih par
tednov nanovo iz »Slovenca«. Ver-
jajamo radi, da mu ne prija ta ju-
nak, ta duševni velikan Aškerc, saj
so cerkveni zastopniki celo mehko-
čutnega Gregorčiča in v sebe zapre-
taka Medveda preganjali in mučili
tako dolgo, da so ju duševno in teles-
no ugonobili; in tega dejstva ne
omili niti najmanje ves njihov fari-
zejski trud, s katerim sedaj siloma
rinejo ta dva slovenskemu-mučenika
v svoje vrste. Tudi Aškerc je občutil
na svojem hrbišču udarce biča rime-
ske duhovščine, a bil je drugačnega,
bil je silnega kova, zato ni klonil du-
hom, temveč je udaril v mogočnem
zamahu z mečem »svojege svežega,
neukročenege duha po svojih kleri-
kalnih preganjalcih in jih zadel tako
zelo v živo, da se še sedaj po njego-
vi smrti zvižajo in sikajo kakor stru-
pene kače. — Na vse mogoče načine
se bojuje dandanes katoliški duhov-
nik proti velikanskim močem moder-
nega napredka: je demokrat, vzel je
monopol za razširjanje socijalističnih
idej; poje, pleše in telovadi; organi-
zira svoje šole, institute, snuje svoje
gimnazije, svoje univerze, vse stori,
da bi zajezil naval svetovnih ved in
literatur, ki pritiska od vseh strani in
ogrožuje njegov rimski sistem. Ker
se Aškerc ni hotel, ni mogel udinjati
za takega priganjača, temveč je stopil
med neizprosne bojevnike za
svobodo vesti in mišljenja, med vne-
te razširjevalce moderne kulture,
zato lomi že nekaj tednov sem naše
božje maziljenice krč po vseh udih,
znak, da jim je Aškerc zrastle visko
nad njihove suženjske glave in
jim zadal nešteto skelečih udarcev:
odtod vse onemoglo, blazno hihita-
nje in podlo denunciranje klerikalnih
hijev in rabeljskih predalih »Slove-
nca«, odtod tudi recitiranje teh »Slo-
venčevih« izbruhov raz cerkvene
priznice. — Kaplan Jernej Podbev-
šek je zavzel v svojem nedeljskem
cerkvenem govoru tudi pozo vnete-
ga boritelja za pravice slovenskega
naroda. V zvezde je koval politično
in kulturno delovanje klerikalnih ge-
neralov in drugih njihovih voditel-
jev. Nasprotno pa se je povzpelo do
gorostane trditve, da bo oni del slo-
venskega ljudstva, ki je naprednega
prepričanja, nosil krivdo na svojih
ramah, ako pogine kdaj slovenski
narod. No, ne bomo se preekali in
z dokazi spodbijali teh hinavskih iz-
livov božjega maziljenca, kajti kdor
v resnici narodno čuti in to z razu-
mom in s pravim svetim čutstvom,
ne pa kakor kaplani, samo s koncem
svojege sikajočega jezika, ta ne bo
šel na limanice ljudem, ki prepove-
dujejo vsako naglašanje narodnosti
pod kaznijo smrtnega greha, ljudem,
ki take in enake nauke znova in znova
razširjajo v svojem časopisju, ta
ne bo šel v stranko onih ljudi, kate-

rih parola se glasi: »... če tudi iz-
krvavi pri tem naš mučniški na-
rod«, kdor ve, da ti ljudje uravnava-
jo tudi svojo politiko v državnem in
deželnem zboru natanko po tem re-
ceptu, tak človek se mora z gnusom
in gnjevom v duši obrniti proč od teh
narodnih mlacnežev, proč od teh na-
rodnih hinavcev in izdajalcev, pa
magari je še tako sladko od stotih
kaplanov iz stotih prižnic vabljen v
njihov izdajalski tabor, ki je — po
domače rečeno — deželni defraudiral
vseučiliški fond in ki tako lopovsko
skouša še sedaj vedno izrabljati sep-
tembrske dogodke iz same mašče-
valnosti v svoje strankarsko-sebične
namene. Sicer pa upajmo, da se bo
tudi denunciranje Ribnikarja kmalu
podnelo za izliv pregorečega na-
rodnega navdušenja klerikalne
stranke. — Končno še en nasvet
kaplanu Podbevšku: če je v resnici
tako prepričan pristaša klerikalnega
sistema, naj to pokaže tudi v dejanju,
naj bo dosleden ter naj nikar ne pu-
hajkuje v poznih nočeh po dolenje-
vaških cestah, ker noč ima svoj
moč.

+ Križev pot »Čukov« na Vr-
hniko. Z velikim pompom je pisal
»Slovenec« o vseučkarskem izletu
na Vrhniko v času, ko so slovenski
Sokolli slavili svetovno zmago vse-
slovenskega Sokolstva v Pragi. V
večjo čast in slavo te božje poti Ču-
kov na Vrhniko naj služijo te-le vr-
stice: Aranžerja posebnega vlaka
stari Povše in znani Šiška sta naro-
čila posebni vlak in sicer kar potom
Dunaja, ki je bil pa tako »kunšno«
sestavljen, da se je vračal 2 minuti
po odhodu Gorenjca, ki odhaja točno
ob 10. zvečer. Posebni vlak je bil
naročen za 1000 oseb. Toda v ta
vlak je stopilo le 348 ljudi, seveda v
III. razred, v II. razredu sta se vo-
zila le Polak ml. z ženo. Kdo bo do-
plačal primankljaj, bo morebiti pove-
dal Povše. Sprejem na Vrhniko — na
kolodvoru sploh ni bilo nikogar — je
bil tako žalosten, da je zdihoval celo
Povše, češ, na Vrhniko se pač pozna
vpliv liberalca in Čuki ne »vlečejo«,
ker so večinoma reveži, za katere
žrtvujemo več, kakor nam koristijo.
Najimnitnejše se je vršila vrnitev
Čukarije. Kakor rečeno, je posebni
vlak prišel dve minuti po odhodu
Gorenjca v Ljubljano. Peščica go-
renjskih »Čukov« je morala tedaj
čakati jutranjega vlaka. In sedaj bi
videli malega Pegana kako je razsa-
jal nad službujočim uradnikom —
bil je pač v svojem elementu. Toda
mož ni naletel na pravega. Prostiti ga
je moral še tisti večer odpuščanja in
še drugi dan se je prišel opraviče-
vat. — Da bi zaostalim »Čukom« ne
bilo treba tavati vso noč po Ljublja-
ni in si iskati preočiča po raznih
hlevih — žejo so si komaj ugasili na
kolodvorskem vodnjaku — se jih je
usmiliła uprava južnega kolodvora
in jim dala na razpolago par voz II.
razreda, kjer so prenočili. Reveži so
bili prav hvaležni in drugo jutro so
se hvalili, da še nikdar niso tako do-
bro spali. — Omeniti moramo, da je
neko društvo pozabilo svojo zastavo
v čakalnici in da jo je vzelo šele
pretečeno nedeljo, ko je šlo v Kranj.
— Je pač križ, — poka povsod.

+ Za našo kožo! Pruski konje-
niški general Friderik von Bernhardt
je izdal knjigo: »Nemčija in bodoča
vojna.« Pisatelj je prepričan, da je
vojna neizogibna potreba. Geslo te
vojne bo: popolna pokoritev Nemčije.
Na strani Nemčije bo edino Av-
strija. Bernhardt piše med drugim:
»Šlo bo za našo eksistenco. Borba se
bo vodila za to, ali naj Nemčija z Av-
strijo izgine, ali pa se naj vzdrži kot
velesila. Proti Nemčiji in Avstriji bo-
do te-le države: Anglija, Francija,
Rusija, Srbija in Črna gora; o Italiji,
ki je v novejšem času zaveznica Ru-
sije, se ne ve, kateri stranki se bo pri-
klopila. Nemčija in Avstrija stopita
skupno na bojišče. Nemčija postavi
na bojno polje 4 milijone vojakov.
Naši združeni sovražniki pa dosežejo
svoj cilj samo v slučaju, ako nas po-
razijo na suhem in na morju. Toda
vsaj na suhem se mi Nemci nikogar
ne bojimo. V bodoči vojni se bo šlo
za določitev novih mej evropskim drž-
avam, šlo se bo za to, dali naj Nem-
čija in Avstrija še nadalje ostaneta
vojaški in trgovski velesili, ali naj iz-
gineta s površja. Bodoča vojna bo
najbolj krvava, najdolgotrajnejša in
z najdalekosenežnejšimi posledicami.
Vsak Nemec naj bo pripravljen na
njo. Zato, Nemci, pripravljajte se na
grozen boj s pravčasnim oborože-
njem, z najtesnejšo organizacijo, s
krepkim vojaškim duhom! Nemci,
bodite patriotije in žrtvujte vse za
obrambo in borbo, zakaj šlo se bo za
vaše biti ali nebiti!« — Tako piše
pruski general, ki ga nemški listi hva-
lijo kot resnega in dobro informira-
nega pisatelja. Torej Slovani in drugi
nemški narodi avstro-ogrski se naj
žrtvujemo za interese Nemčije, za-
voljo Nemčije in od vse Evrope so-
vražnih Nemcev naj nosemo svojo

kožo na semenj in naj bomo priprav-
ljeni na to, da se nas popolnoma ugo-
nobli! Napovedujejo se nam zopet
novi in novi davki za oboroževanje.
Te dni je v listu »Neue Freie Presse«
neki vojaški dostojanstvenik razkril,
da so naši topovi, ki smo jih pred par
leti z ogromnimi žrtvami nabavili, za
nič in da je neizogibna potreba, da si
zopet nabavimo nove, docela nove!
Zahtevali se bodo torej od nas ved-
no novi in novi davki! Pa zakaj! Da
bi branili in ohranili — Nemčijo in
Nemce! Ali se našim merodajnim
krogom ne bodo enkrat odprle oči,
da bi uvideli, da nas vodi naša zuna-
nja politika v neizogibno pogubo in
da je že skrajni čas, da se osvobodi-
mo nemškega jerebstva, ako hočemo
naši državni zagotoviti bodočnost?!

+ Promocija. V četrtek bo na
praškem češkem vseučilišču promo-
viran za doktorja prava Josip Kle-
p e c.

+ Promocija. Konceptni prakti-
kant pri namestništvu v Trstu, gosp.
Ivan Karlin, je bil danes na du-
najškem vseučilišču promoviran za
doktorja prava. Čestitam!

+ Tajna svetnika. Tajna svetni-
ka sta postala ministra Trnka in
Dlugosz.

+ Iz poštne službe. Višji poštni
svetnik Karel Swoboda je imenovan
za dvornega svetnika in predstojni-
ka poštnega in brzojavnega ravnatel-
jstva v Gradcu.

+ Od tobacne režije. Podrav-
natelj tobacne režije v Ljubljani Jo-
sip P r o s je imenovan za ravnatelja
v VII. činovnem razredu. Tajnik tu-
kajšnje tobacne tovarne Josip K u n c
je imenovan za podravnatelja v VII.
čin. razredu, pristav Matija K o v a -
l o v s k y pa za tajnika.

+ Honetnost čez vse. V Chri-
stofovem učnem zavodu se vrši ta
teden tekmovalno brzopisje. Ker
utegne to tega in onega zanimati,
smo dotično nam poslano notico
brezplačno priobčili, dasi je v njej
omejeno, da podučuje na tem zavodu
stenografijo klerikalec Robida,
kakor podučujejo različni liberalci
druge predmete. Zaradi te notice nas
je »Dan« prav radikalno nahrulil in
opoval. V isti številki in na isti
strani, kjer »Dan« nas hruli zaradi
te notice, je pa sam priobčil ravno to
notico. To je pa res radikalno in ho-
netno kar se da.

+ Trgovec Zorc na Sv. Petra
cesti, je včeraj napovedal konkurz.
Zorc je svetnik trgovske in obrtne
zbornice in znan kot nasilen agita-
tor. Nekateri upniki so ga že pred
več dnevi ovadili državnemu pravd-
ništvu, da je svoje premoženje lepo
varno na stran spravil, potem pa po-
skusil doseči poravnavo z upniki, se-
veda tako, da bi napravil masten
dobiček.

+ Sokolski zlet v Pragi. Izšli
sta dve številki »Svetožora« s kras-
nimi slikami o zletu in pa lep album
z večjim številom slik o zletu. »Svę-
tozor« velja 1 K 40 v, album 3 K 30 v.
Naročila je poslali na »Narodno knji-
garno« v Ljubljani ali pa na knjigro-
Springer v Kranj. Vinohradih.

+ Cvetice za veselico za Na-
rodni sklad so došle od vrlih Seno-
žecank s sledečimi verzji: »Ni blažje
kot prvotna misel ženstva — Posuti
sveži cvet domaći — Temelj nap-
redka — da svoboda jači.« — »Na-
rodni sklad! Oživi, množi se, bujno
cveti, krepko rasi. — Zaščitnik, ču-
var zvesti naj Ti bode »Eldorado«,
domovine lepe naše!« — S e n o ž e -
č a n k e. — Cvetke so bile iz vrto-
pl. Garzarolli, Suša, Smerdel, Pci-
no, Mušič, Konobel, Meden, Demšar.

+ Okrajna bolniška blagajna v
Ljubljani naznanja, da se spremene
za poletni čas počeni s 15. julijem
pa do preklica, uradne ure in sicer
od 8. do 2. popoldne, da se omogoči
članom opravek poslov med opol-
danskim odmorom brez izgube de-
lovnega časa. Natančnejše podatke
daje današnji inserat.

Z Vrhniko se nam poroča: Ni se
še posušila prst na sveži mogli, ki
krije trupla rajnega dekana Gantar-
ja, že so priredili katoliški Čuki
hrupno veselico, ki pač ni bila pri-
merna času in ljudskemu razpolože-
nju. Taktno to ni bilo... Kmalu po
smrti dekanovi odgnali so iz njegove
zapuščine štiri kralje v nepotrebne
škofove zavode. Britko so jokali
pokojnikovi sorodniki, ko so izvede-
li, da je dedič škof Bonaventura in
njegova bisaga, ki nima dna. Tako
vpliva škof, kjer more, na oporke
in deduje brez ozira na grenke solze
revnih sorodnikov umrlih duhovni-
kov, ki so jim bili čisto edino upanje.
Kdaj se bodo odprle oči našemu
kmetu, da bo spoznal svoje nevarne
krvoseje!

Konkurz je napovedal Josip Š e -
p e t a v e c v Idrji.

Na c. kr. drž. višji realki v
Idriji je bilo koncem šolskega leta
186 učencev, med temi rednih 174,
privatistinj 11 in en privatist. Iz Idr-
je in idrijskega okraja jih je bilo 99,
s Kranjskega 45, Primorskega 31 od
drugod 11. Slovencev je bilo 180, en
Čeh in 5 Nemcev. Odličnjakov je bi-

lo 10, sposobnih z dobrim uspehom 110, vobče sposobnih 6, nesposobnih z nezadostnim uspehom 26, ponavljajni izpit ima 22 učencev. Učni uspehi so torej zadovoljivi. Poleg ravnatelja je poučevalo na zavodu še 7 profesorjev, dva prava učitelja, trije namestni učitelji, učitelj telovadbe, učitelj pripravnice in učitelj za neobvezni predmet petje. Dijaki so prešli na ustanovah znesek 1717 kron 84 v. Za uboge dijake pa je poleg tega izdatno skrbelo podporno društvo za dijake na idrijski realki, ki je marsikakemu revnemu dijaku sploh omogočalo študij. Društvo je imelo dohodkov 1862 K 24 v in troškov 1856 K 55 v. Realčno ravnateljstvo je izdalo izvestje, za katero sta napisala sestavka profesorja dr. N. Omerza in Julij Nardin, prvi je priobčil Vodnikove pesmi, drugi nekaj fizikalnih drobtin. Redni pouk v novem šolskem letu se prične dne 23. septembra.

Iz Studenega pri Postojni. Strašna nesreča nam je pretila dne 30. pr. m. Ogenj bi bil kmalu vpepelil vsa poslopja zgornjega konca ob cerkvi. Zažgal je znani pijanec organist Alojzij Debevec s cigareto, katero je kadil na postelji — vnela se je postelja, zgorela posteljna oprava, predno se je zbudil. Opetovano se je prosilo g. župnika, naj odstrani to osebo, ki je samo v spodnjo v fari. Pri cerkvi ni za nobeno rabo; saj tako delajo drugi pomagali, on pa hodi po fari in gostilnah, kjer se baha in pije na kredo. G. župnik nam je obljubil, da ga odstrani, a kakor vidimo, ne bo nič, ker njegovim kuharicam dopade. Ako je pa temu tako, da ga gosp. župnik gleda samo zato, da zabava njegove kuharice, naj jim vzame še »Klenarjevega« Jožeta v farovž, potem bodo imele farovške kuharice dovolj zabave, ker oba, organist in Klenarjev Jože sta enako lepega obnašanja in besed, tako ne bo nič dolgega časa več v farovžu. Klet je pa tudi dobro založena z vinom, da se semtertja pokrepčajo. Družič, ako se ne odpravi to človeče iz fare, povemo javnosti še mnogo lepših prizorov, ki so se zgodili v farovžu. Marsikdo bi šel k g. župniku in ga opozoril na vse, a ljubezne kuharice so vedno pred vrati z ušesi, pri odhodu pa človeka zmerjajo, češ, da hodi župnika dražiti — naj se raje vtaji, kar se vidi. G. župnik je slep za vse — mi pa dobro vidimo. Če gre katero dekle s fantom v gostilno ali plesat, so tam vsi hudiči, kaj ne g. Dominik? Ako pa farovške kuharice sede pri mizi in zalivajo organista kozarec za kozarcem z vinom, se krohotajo, lepo pogledujejo in govore itd., je to samo dobro delo usmiljenja. Zato ima to človeče toliko pravice po farovžu razsajati in zmerjati druge ljudi. Mi nismo slepi, g. župnik, zato prosimo tudi vas, da spregledate. Ne manjka se prav dobrih organistov, ki bodo ponos cerkve, ponos cele fare in ne v spodnjo ljudem, zakaj služba je prav dobra.

Amerikanske novice. V Aguilarju, Colo., je 12. t. m. v premogokopu ubil električni tok Antona Smrdela. Doma je bil iz vasi Polčje pri Št. Petru na Krasu. — V Oregon, Ore., so našli mrtvega Frana Starvasnika, doma v Gortiču pri Kamniku. Ne vedo, ali se je zgodila nesreča ali pa zločin.

Kinematograf »Ideal«. Kdor se hoče pošteno nasmejati, naj nikar ne zamudi ogledati si slike »Doživljaji ločenega« z znanim komikom P r i n c e e v glavni vlogi, ki se predvaja še danes in jutri. Razen te še več krasnih koloriranih slik, med tem: »Čarobna stena« in pa »Čar cvetlice«. Cel spored je jako lep in izbran.

Ogenj v stanovanju. Ko je snoči okoli 10. ure patroljeval policijski stražnik po Bleiweisovi cesti, je opazil v hiši št. 1 v tretjem nadstropju nenavadno svetlikanje, nato se je na pokazal tudi dim. Poklical je takoj hišnega gospodarja, s katerim sta preiskala omenjene prostore in našla v poselski sobi goreti pleteno košaro s perilom in ročni kovčeg. Ogenj sta takoj pogasila. Uničenega je nekaj perila, kakor tudi košara in kovčeg. Ogenj je povzročila služkinja, ker je bila malo prej v sobi z gorečo svečo in izbirala perilo.

Delavsko gibanje. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 46 Slovencev in 25 Hrvatov; na Eger je šlo 27 Hrvatov v Inmost 29, v Buks pa 17 Hrvatov. **Izubljeni in najdeni.** Posestnik Ivan Trontelj je izgubil listino z 20 kronami. — Davčni praktikant g. Rajko Kamenšek je izgubil bankovce za 10 K. — Nek gospod je izgubil denarnico z 5 markami in tolar za 5 K. — Šivilja Marija Rozman je izgubila belo bluzo, v kateri je tičala zlata broža; neka dama je izgubila zlato brožo s tremi briljanti. — Najdena je pahljaja. — Ga. Dora Šusteršič je našla solnčnik. — Gdč. Ela Debevec je našla svilnato serpo. Dobi se v Cigaretovi ulici št. 7. — Ga. Domjanovič je izgubila dva bankovca po 50 K.

Promenadni koncert »Slovenske Filharmonije« se vrši jutri, ob ugodnem vremenu, od pol 7. do pol 8. ure zvečer v »Zvezdi«. — Spored: 1. Zitta: »Ciao - Ciao«, koračnica. 2. Wagner: »Zbor romarjev in molitev Elizabete« iz opere »Tannhäuser«. 3. Dvojak: »Slovanski ples št. 1.« 4. Puccini: Slike iz opere »Madame Butterfly«. 5. a) Ipavec: »Zvezda«; b) Potočnik: »Zvonikarjeva«, pesmi. 6. Fall: »Ločena žena«, potpuri.

Narodna obramba.

Zavednim ljubljancem bodi na srcu tudi okolica, posebno ako ima tako zanesljive somišljenike, kakor so v odboru viške Ciril - Metodove podružnice. Pokažimo svoje zanimanje v dejanju prihodnje nedelje dne 14. julija ter pohitimo trumoma na veliko vrtno veselico ondotne Ciril - Metodove podružnice na Viču pri Traunu. Prireditelj bo vsakogar zadovoljila brez odiranja, najbolj pa glavno družbo pri njenem reševanju delu. Poleg raznih narodnih društev sodeluje tudi domžalska godba. Začetek po 4. uri, vstopnina le 30 vinarjev.

Prosveta.

Prva dramatična produkcija privatnih gojencev Milana Skrbinška, člana slovenskega deželnega gledališča se vrši danes, dne 10. julija v areni »Narodnega doma«. — Igra se A. Schnitzlerjeva tridejanska drama »Ljubimkanje«. V vlogi Kristine nastopi gdč. Štefanija Skrbinškova v a v vlogah obeh visokošolcev pa dva absolvirana srednješolca, katerih eden pojde še letos na dunajsko akademijo za predstavljačo umetnost, da se vrne v Ljubljano kot igralec. V krogu svojih gojencev nastopi tudi gosp. Skrbinšek sam, ki igra Weiranga. Začetek ob 8. Vstopnina: prostovoljni prispevki v pokritje stroškov se hvaležno sprejmejo.

Rnjževnost.

— »Slovenska žena«. Dosedaj je izšlo pet števil mesečnika »Slovenska žena«. List se je priljubil slovenskim ženam, vendar je pa še mnogo slovenskih žen, ki niso storile svoje dolžnosti ter se naročilo na ta list. **Pozivljamo opetovano slovensko napredno ženstvo**, naj naroči to edino glasilo slovenskega ženstva. Uredništvo in upravnništvo je v Spodnji Šiški št. 208. Naročnina znaša 8 K na leto.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Kako so klerikalci sleparili pri občinskih volitvah v Devici Mariji v Polju? Danes dopoldne se je vršila pred tukajšnjim deželnim sodiščem zanimiva obravnava, ki je nekoliko osvetlila početje klerikalnih agitatorjev pri občinskih volitvah in pokazala, da se ti klerikalni poštenjarkarji ne strašijo niti sleparij, goljufij in nasilstev, da bi uničili svoje politične nasprotnike. Sicer ni čuda, da se ponavljajo tako klerikalne goljufije in nasilstva po deželi, saj klerikalni voditelji v generalnem klerikalnem štabu podžigajo na vse možne načine strasti nepremišljenih in nesamosojnih ljudi proti svojim političnim nasprotnikom in nete sovražstvo ne samo proti prijateljem in sosedom, marveč ga zanašajo z vso jezuitsko škodoželjnostjo celo v družinski hram.

Obtoženi so bili zaradi volilne sleparije župan v D. M. v Polju Jakob Dimnik in njegova adlatusa Janes Demšar, posestnik v Slapih in Anton Pangeršič, čevljar in bajtar v Zalogu. Natančnejše o obravnavi poročamo jutri zaradi pomankanja časa.

Župan Jakob Dimnik je bil sicer oproščen, Demšar in Pangeršič pa sta obsojena in sicer prvi na 3 tedne strogega zopora s postom in drugi na 1 teden zopora.

Razne stvari.

* **Aviatik ubil kravo.** V Londonu je padel aviatik Cody iz precejšnje višine. Pri tem je priletel aeroplan na neko kravo ter jo ubil. Cody se je lahko poškodoval.

* **Stavka koscev.** Iz Osjeka poročajo: Med tukajšnjimi kosci se je začelo stavkarsko gibanje. Dozdaj je izbruhnila stavka le v Djakovu, kjer so kosci na posestvu škofa Krapca najslabše plačani.

* **Hiša se je podrla.** V Neapolju se je podrla neka petnadstropna hiša ter pokopala pod razvalinami trideset oseb. Dve sta bili usmrčeni, ostale pa težko ranjene.

* **Žrtev aviatike.** Iz Monamelona poročajo: Monoplan aviatika Bedela se je zapletel v brzojavne žice, se

prevrnil ter padel na tla. Bedel je bil takoj mrtev.

* **Policija in kinematograf.** Dunajsko policijsko ravnateljstvo hoče dati kinematografom slike zločincev, ki jih zasleduje, da jih kažejo občinstvu.

* **Eksplodizija v Örkenyju.** Iz Budimpešte poročajo: O zdravstvenem stanju težko ranjenih vojakov, ki so jih iz Örkenyja pripeljali v Budimpešto, poročajo, da je enemu odrgalo kos lobanje, drugemu so iz trebuha izrezali projektil. Oba ostala ranjenca sta izven nevarnosti.

* **Eksplodizija v premogokopu.** V premogokopu pri Denaby na Angleškem sta se zgodili dve veliki eksploziji. V rovu je bilo 160 delavcev. Do večeraj popoldne so izrekli iz rova 28 mrtvih, ki so grozno razmesarjeni. Pravijo, da se je kakih 50 delavcev smrtno onesrečilo.

* **Roparjeva pištola prodana za 40.000 K.** Dick Turpin je bil slaven ropar. Odlikoval se je v vseh strokah svoje obrti. Obsojen je bil na smrt in so ga leta 1739. v Novem Yorku usmrtili. Zdaj je kupil neki bogat Amerikanec pištolo, ki je bila nekaj last roparjeva, za 40.000 K.

* **Veseli politični shod.** »Narodne Novine« poročajo: Ogrski poslanci I. Bake, K. Huszár in Elemer Preszby so sklicali v gozd pri Velikem Köröšu volilen shod, pri katerem so napravili pojedino za 2000 oseb. V 28 velikih kotlih so skuhali golaš iz 450 kg mesa. Po golažu so spili navdušeni volilci 19 hektolitrov vina in 36 sodčkov piva.

* **Plesalka Villany obsojena.** Iz Monakovega poročajo: Novembra meseca preteklega leta so obtožili plesalko Villany, ki je naga plesala, njenega impresaria in pa gledališkega ravnatelja dr. Kovacsza zaradi prestopka proti mravnosti. Obtoženci so bili dvakrat oproščeni. Pri prizivnem sodišču je bil ravnatelj Kovacs oproščen, Villany in njen impresario sta bila pa obsojena zaradi prestopka obrtnega reda na 30 mark globe.

* **42 kamoristov obsojenih.** Iz Rima poročajo: Predvčerajšnjem je bil v Viterbo končan velikanski proces proti 42 kamoristom, ker so umorili kamorista Cuccolo in njegovo ženo, ker nista držala prisega. Obravnava je trajala 16 mesecev. Porotniki so stavljena jim vprašanja soglasno potrdili. Neposredni storilci in oni, ki so umor naročili, so bili obsojeni vsak na trideset let, ostali pa na 12 do 25 let ječe. Kaplan kamoristov Vitozzi je bil obsojen na 12 let ječe. Obsojenci so sprejeli obsodbo z velikim hruščem. Eden od njih, neki Marino, si je porinil žebelj v vrat ter se nevarno ranil. Ostale obsojene so morali s silo odvesti iz dvorane.

Telefonska in brzojavna poročila.

Gosposka zbornica.

Dunaj, 10. julija. Danes popoldne ob 3. se vrši seja gosposke zbornice, v kateri bodo odobreni vsi zakoni, ki jih je poslanska zbornica že sprejela.

Vojni minister blamiran.

Dunaj, 10. julija. Korespondenčni biro prinaša oficijozni dementi vseh vesti, ki so vedele, da je avstrijski topničarski material manj vreden, ter priobčuje komunikate, ki pravi, da odgovarja kakovost avstrijskih topov in njih tehnična usposobljenost popolnoma modernim zahtevam. — Snov, iz katere so topovi napravljivi, je v vsakem oziru izvrstna. Ta oficijozni dementi prihaja nekoliko prepozno, in še bolj potrjuje mnenje o velikanskem porazu vojnega ministra Auffenberga. V političnih krogih zatrjujejo, da se je večerajšnji komunikate, kar se tiče vojnega proračuna za leto 1913 gibal popolnoma v mejah dogovora iz leta 1911, in da današnji komunikate nikakor ni točen. Baje se je ministrska konferenca odločila, zahtevati izreden kredit 28 milijona kron za podčastnike armade in mornarice. Ogrski opozicijski krogi zatrjujejo, da so sicer zahteve ogrskih krogov za nekaj časa odstavljene, nikakor pa ne odpravljene. V jeseni bo prišel novi vojni minister zopet z velikimi kreditnimi zahtevami.

Škodove delnice.

Dunaj, 10. julija. V sled večerajšnega poraza vojnega ministra Auffenberga je padel kurs Škodovih delnic in onih takozvanih Poldihütte za 13, oziroma 20 K.

Protičeški izgredi na Dunaju.

Dunaj, 10. julija. Snoči se je vršil v Wimbergerjevi dvorani na Dunaju vsenemški shod, na katerem je ščuval poslanec Pollauf proti dunajskim Čehom, ter klical zborovalce na maščevanje za dogodke v Pragi. Prišlo je po zborovanju na ulici do izgredov, v katere je morala poseči celo policija z golim orožjem. Nemški demonstranti so demolirali več če-

ških trgovin. Končno se je policija posrečilo, nasilne nemške demonstrante razgnati.

Češko - nemška sprava.

Praga, 10. julija. Sem sta dospela sekijski šef baron Friess in dvorni svetnik v notranjem ministrstvu baron Eichhoff, da se udeležita zaključnih pogajanj glede deželoknežjih oblasti. Posvetovanja bodo baje v četrtek končana, nakar se začne posvetovanja o jezikovnem vprašanju pri avtonomnih oblastih. Posvetovanja glede reforme deželnega reda so končana in vlada splošno optimistično razmišljanje glede še ostalih spornih točk. Če se posreči odstraniti še zadnje težkoče, bi bilo mogoče sklicati deželni zbor že 23. julija.

Porotna obravnava proti Kranjcu na Dunaju.

Dunaj, 10. julija. Danes se je začela porotna obravnava proti 29letnemu Ervinu Tavčarju, ki je doma iz Št. Vida nad Ljubljano, ključavničarju, ki je 15. marca t. l. v Mariahilfu umoril iz ljubosumnosti svoje 20letno ljubico Jeršabekovc. Obtoženec priznava, da je kriv, zagovarja pa se s tem, da sta nameravala izvršiti zaljubljenca dvojen samomor, da pa je, ko je videl Jeršabekovo boriti se s smrtjo obtožencu upadel pogum. Zdravniki so izjavili, da je obtoženec histeričen in da podlega epileptičnim napadom.

Stavka.

Praga, 10. julija. Danes je začelo stavkati 3000 rokavičarjev.

Nevihita.

Brno, 10. julija. V okraju Bistrica in Hostinec je vladalo večeraj strahovito neurje, ki je uničilo ves letni pridelek.

Krakovo, 10. julija. Danes ponoči je udarila strela v zvonik Marijine cerkve. Zvonik je začel goreti. Prizor, ki ga je nudil kakor velikanska baklja goreči zvonik, je bil strahovito lep. Gasilcem se je končno posrečilo omejiti požar.

Avstrijski manevri.

Budimpešta, 10. julija. »Pesti Naplo« poroča iz Bukarešta, da je čim. Semua povabil, po naročilu vladarja, kralja Karla k velikim manevrom na Ogrskem. Kralj je obljubil, da se bo, če le mogoče, vojaških vaj udeležil.

Topničarska nesreča v Örkenyju.

Budimpešta, 10. julija. V Örkenyju se vrši danes pogreb žrtev vojaške nesreče, katerega se udeležijo tudi nadvojvoda Karel Albrecht. Trupla prepeljejo na kolodvor, ter jih prepeljejo na Dunaj, kjer bodo pokopani na občinske stroške.

Dva deserterja.

Bolcan, 10. julija. V Švici so aretirale oblasti dva tirolska strelca, ki sta pobegnila. Aretirali so jih vsled suma, da sta umorila nekega podčastnika. Oba deserterja so izročile oblasti vojni oblasti v Bolcanu.

Zapuščina Ivana Ortha.

Berolin, 10. julija. Ker je Ivan Orth proglašen za mrtvega, bodo sedaj prodali njegovo zapuščino. Njegovih 5 gradov v bližini Gmundna, prodana neka berlinska firma iz proste roke, premeščinca pa prodala druga berlinska firma. Avkacija se vrši od srede oktobra do srede novembra. Proda se tudi knjižnica s 1700 knjigami. Cesar je baje privolil v razprodajo, toda pod izrecnim pogojem, da se razprodaja ne sme vršiti v Avstriji. Zato so izbrali Berolin.

Upor v Albaniji.

Carigrad, 10. julija. Notranji minister Haki Adil beg je odgovoril na vprašanje glede položaja v Albaniji ter orisal boje pri Pečiju in Djakovu, v katerih na obeh straneh ni padlo več kakor 200 mož. Sedaj vlada zopet mir. Minister je naglašal, da bi bila regionalna vojaška služba v škodo otomanski enotnosti. Prebral je nato memorandum Albancev na kajmakama v Djakovu, v katerem pravijo ti, da bo mladoturška vlada deželo uničila. Minister je zavzel stališče proti tem trditvam. Končno je izrekel upanje, da bo mogoče napraviti v kratkem red v skaderskem okraju. Vsi drugi govorniki so naglašali, da ravno obilo vojaštvo izziva Albance in da ti niso bili nahuškani od Italijanov.

Carigrad, 10. julija. Kajmakam iz Tirane poroča, da so se čete, ki so bile poslone iz Skadra in Elbasane, združile in da so zavzele Kruje.

Dunaj, 10. julija. Turško poslaništvo na Dunaju izjavlja: Število vojaških begunov v Monastiru se ni pomnožilo. Vojaški begunci izjavljajo, da se vrnejo k četam, če jih pomilostijo. V Kosovskem vilajetu se nadaljujejo vojaške operacije. Pri spopadu vojaških čet s 4000 vstaši, ki stoje pod poveljstvom Ise Boljetina in ki

je trajal 13 ur, so bili vstaši poraženi.

Solun, 10. julija. Džavid paša, bivši poveljnik vojaškega voja v Skoplju, je prevzel večeraj poveljništvo čez 6. voj v Bitolju, namesto Fethi paše.

Carigrad, 10. julija. Opozicijska propaganda v vojski traja še vedno naprej. Celokomitetu zvesti častniki se drže sedaj popolnoma nevtralnno z ozirom na armadno povelje.

Carigrad, 10. julija. Senat je sprejel zakon, ki prepoveduje častnikom udeležbo na političnem življenju.

Solun, 10. julija. Iz Bitolija so odšli vsi štirje batalioni v Rokčok in Strugo. Pri Rokčoku je prišlo med vtrlati in orožništvom do krvavega boja.

Kriza v turškem parlamentu.

Dunaj, 10. julija. Demisija Mahmud Šefket paše je napravila tu vtisk, da je to zmaga upornih častnikov ter obenem poraz mladoturške stranke, katere najodličnejši pristaže je bil bivši vojni minister Mahmud Šefket paša.

Kriza v Turčiji.

Carigrad, 10. julija. Vojni minister Mahmud Šefket paša je demisioniral ter je bil imenovan za senatorja. Začasno ga bo nadomestoval mornariški minister.

Sestanek dveh cesarjev.

Berolin, 10. julija. »Lokalanzeiger« poroča iz Petrograda, da se je razpravljalo pri sestanku v Baltic Portu tudi o spravnihih pogajanjih med Italijo in Turčijo. Vočigled temu, da Italija noče priznati v Tripolitani suverenitete Turčije in ta ne priznava aneksije Italije, se je sklenilo, da se med obema državama sploh ne posreduje.

Posojilo Pariza.

Pariz, 10. julija. Predsednik Fallières je danes podpisal predlogo glede posojila mesta Pariza v znesku 200 milijonov za stavbo cenениh stanovanj.

Monarhisti na Portugalskem.

Lisabona, 10. julija. Monarhisti, ki imajo baje tudi dva topa, so naskočili Chaves. Vnel se je boj, ki je trajal dve uri, ter so bili monarhisti v njem premagani.

Lisabona, 10. julija. Rojalisti so zasedli mesto Cabeceiros ter proklamirali monarhijo. Vlada je poslala na sever nove čete, med temi mnogo topničarstva. Monarhisti so naskočili tudi mesto Cerolica, vendar pa so bili po dolgem hudem boju zavrnjeni. Reka Duero nosi s seboj mnogo trupel.

Italijansko - turška vojna.

Rim, 10. julija. General Camera-poroča, da je po hudem boju zasedel Misrato. Boja se je udeležila vsa italijanska vojska in tudi mornarica. Sovražnik se je zelo hrabro branil. Seveda je padlo kljub temu samo devet Italijanov.

Nova belgijska zbornica.

Bruselj, 10. julija. Nova belgijska zbornica se je večeraj sestala ter je prišlo v odseku za verifikacijo do burnih prizorov. Opozicija je dokazala vladi celo vrsto korupcijskih dejanj. Dokazala je, da je vlada štiri dni pred volitvami subvencionirala 60.000 uradnikov in nastavlencev, da jih pridobi tako za klerikalne kandidate.

Nesreča v premogokopu.

London, 10. julija. Vesti o nesreči v premogokopu Denaby so vedno bolj strašne. Do danes ob 4. zjutraj so spravili z rudokopa 104 ubite in strašno razmesarjene rudarje. Kraljevska dvojica je prišla na mesto nesreče ter tolaži zaostale.

Vročina.

New York, 10. julija. Po celi Severni Ameriki vlada strahovita vročina. V New Yorku samem je umrlo vsled vročine 5 ljudi.

New York, 10. julija. Iz več Severno - ameriških krajev poročajo, da dosega vročina do 90° Fahrenheita. Letošnji juli je bil najbolj vroč v zadnjih 30 letih. Trgovine so deloma zaprte in promet po ulicah počiva. Vsa dan se prigodi več smrtnih slučajev. Prebivalstvo strahovito trpi, ter se zaklepa po kletih in prenočuje v zračnih prostorih. Vročina je neznosna, tako da so celo nekateri obratili ustavili delo in vendar ni upati, da se v doglednem času vreme spremeni.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 10. julija 1912.

Termin.

Pšenica za oktober 1912 . . .	za 50 kg	11-39
RZ za oktober 1912 . . .	za 50 kg	9-39
Oves za oktober 1912 . . .	za 50 kg	9-31
Koruza za julij 1912 . . .	za 50 kg	8-82
Koruza za avgust 1912 . . .	za 50 kg	8-89
Koruza za maj 1913 . . .	za 60 kg	7-55

Društvena naznanila.

Dramatično društvo v Ljubljani imelo v petek, dne 12. julija ob 8. urah v mali dvorani čitalnice nadvajanje občnega zbora. Ker se ima pršiti najbolj važna točka dnevnega reda, volitev novega odbora in predsednika, se prisojijo č. gg. družbeniki, da se v čim največjem številu odzovejo vabilu ter s tem dokazujejo, da se resnično zanimajo za ta pomembno kulturni zavod.

Aškerčev večer priredi v soboto, dne 13. julija izobraževalno društvo »Pratstvo« v areni »Narodnega doma« v Ljubljani. Na sporedu je govor, živa slika in deklamacije. Slavnost bo služila le proslavi spomina na slovenskega pesnika velikana A. Aškerca. Vstop prost. Začetek ob 9. zvečer. — Opozorjamo že sedaj na ta večer ter prosimo, da agitijske za obilno udeležbo.

Izlet na Vrhniko priredi društvo gov. trg. sotrudnikov za Kranjsko s sedežem v Ljubljani, v nedeljo popoldne, 14. t. m. Preskrbljeno je za prijetno zabavo, godbo in petje, tudi se bodo prodajale razglednice od izleta na Lavercij.

Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani je imelo v torek, dne 12. julija v dvorani mestnega magistrata 74. redni občni zbor. Zborovanje vodil ravnatelj gosp. Alojzij Lilje, kot zastopnik oblasti je bil namestnik magistratni svetnik g. Šešek. Običajnem pozdravu številnih udeležencev, se je spomnil ravnatelj umrlih članov, med katerimi se posebno hvaležnostjo spominja pokojnega trgovca g. Regorschka, ki je bil 50 let član društva in ni nikdar od društva kaj zahteval. Za oveteljatelj zapisnika je imenoval ravnatelj gg. Železnika in Poljanca. Nato so sprejeli zborovalci ravnateljski zaključek, katerega je dobil nak v tiskanem poročilu. Društvo imelo koncem leta 1911 častne članov 3, podpornih članov 35 in 551 pravih članov; vseh skupaj toraj 599 članov. Priglasenih je bilo 284 slučajev bolelosti, v 262 slučajih je plačalo društvo bolniško oskrbo, in sicer v skupnem znesku, vsehviši še 12 posebov, 17.681 K 57 vin., v primeri s prejšnjim letom za 2422 K 51 v več. Mesečnih in fakultativnih podpor je plačalo društvo 7386 K. Društveno razpoloženje se je zaradi izrednih stroškov v minulem letu nekoliko skrčilo, vendar pa je upati, da se ta vrzeli, ki je zahtevala društvena dolžnost, v kratkem zopet pokrije. Skupno premoženje društva, vstevši Ivan Jerčkov doščino, ki se pa sicer pravilja ločeno, znaša 279.142 K 56 vin. — Na predlog pregledovalca g. Škofa so podelili zborovalci ravnateljstvu absolutorij. Na predlog ravnateljstva so bile potrjene tudi trikratne fakultativne podpore v znesku 600 K, katere je ravnateljstvo dovolilo in izplačalo tekom leta 1911. Glede mesečnih podpor se je glasilo več podpirancev za zvišanje mesečnih podpor. Na predlog ravnateljstva so se trem članom podpore prišale, dvema članoma pa so se dodelile na novo mesečne podpore, in sicer po 50, oziroma 40 K. — Pred volitvami je imenoval ravnatelj za sekretarja gg. Sekola in Frančeta. — Revizijski odsek je ostal na predlog gosp. Franketa stari, kar so zborovalci v zvklikom potrjevali. V ravnateljstvo pa je bilo voljeno devet članov, in sicer gg.: Deržar Josip, Jelačin Iv. star., Lilje Alojzij, Lisac Konrad, Mešar Ivan, Pečauka Ladislav, Satec Ivan, Šarabon Andrej in Golik Ivan. — Društvo, ki obstoja že 74 let in tako uspešno deluje med trgovskimi krogi, je počastilo svoje najstarejše člane, ki so pri društvu že nad 50 let, s tem, da jih je imenovalo na predlog ravnateljstva v znak spoštovanja za častne člane. Častni člani so postali gospodje: Fabjan Ivan, posestnik, ki je član že 62 let, Albensteiner Herman, posestnik, 56 let član, Krašovic Alojzij, bivši prokurist, 56 let član, Petričič Vaso, vitez Fran Josipovega člena, častni meščan in posestnik, 51 let član, in zasebnik Veber Karel, 41 let član. V preporni zadevi trgovca Bena Egra iz Gradca, ki zahteva od društva pretirano visoke stroške za bivanje v nekem sanatoriju, se je dovolilo Egru na predlog ravnateljstva 17 K za zdravila in 100 K podpore. S tem je bil dnevni red izčrpan, ravnatelj se je zahvalil udeležencem za sodelovanje in zaključil ob 9. zborovanje.

14. julija t. l. vsi v Postojno. Na trdnem veseličnem prostoru pred hotelom »Jama« se vrši ta dan veselica v prid zgradbi »Sokolskega doma« v Postojni. Dolžnost notranjskih naprednjakov je, da se te veselice zanesljivo udeležijo in pripomorejo k lepšemu vspehu. Pa tudi ljubljancem in Tržačani prihitite v obilem številu k nam, ako hočete imeti dan lepe zabave in okrepčila. Nudi se vam pa tudi prilika, da obenem obiščete svetovnoznano postojnsko jamo, ki

bo za udeležnike sokolske veselice slavnostno razsvetljena in to proti znižani vstopnini 1 K. Veselični odsek je preskrbel, da se bo na veselici točilo res dobro pivavsko in dolensko vino ter pivo iz budjevske in senožeške pivovarne. Cene jedilom in pijačam bodo zmerne in ne bo nikakega odiranja. Na veseličnem prostoru, ki bo krasno razsvetljen, nahajalo se bode za plesalžno mladih veliko plesišče, za prijetno godbo pa bo skrbel sl. v. domača godba. Za srečolov je nabranih že veliko krasnih dobitkov. Rodoljubi in prijatelji Sokola, darujte primerne dobitke in pošljite jih na g. M. Kutina, trgovca v Postojni. Na svidenje 14. julija 1912!

Darila.

Upravništvo naših listov so poslali:

Za Ciril - Metodovo družbo: G. Alojzij Macarol, nadučitelj v Sempolaju 4 K 12 v, nabrano ob priliki krsta sina Milana od Josipa Škrka iz Trnovice pri Nabrežini; Alojzij Stepec v Črnomlju, 20 K, mesto venca na grob v Budimpešti umrlega nadporočnika gospoda Ignacija Jeršinovica nabrali črnomeljski prijatelji in znanci; Anton Kumše v Ljubljani, 10 K, mesto venca na krsto gospodične Josipine Tomšič na Uncu; Beranik, mesar v Postojni, 2 K; 31 K 80 vin., prebitek Ciril - Metodovega kresa na posestvu gosp. F. Babiča na Golovcu in trgovski akademiki in Gradcu 11 K ob priliki poslovilnega večera pod geslom: »Mi pa ostanemo, kakor smo bili, enega srca, ene krvi.« — Skupaj 78 K 92 vin.

Za Obrambni sklad Ciril - Metodove družbe: Idrjski abiturijentje na realki v Idriji 65 K k Aškerčevemu kamnu.

Za »Narodni sklad«: Fran Košenina na Vranjskem, 2 K, v odgovor denunciacij dr. Lampe - Ribnikar vzradoščeni naprednjaki; Josip Virant, Vel. Lašče, 25 K, ob priliki koncerta dne 7. julija t. l., katerega čisti

dohodek (v znesku 60 K), je namenjen za obdarovanje šolske mladine z mladinskimi spisi, koncem šolskega leta 1912, nabrali velikokoliški naprednjaki, obenem tudi še posebe zgoraj označeni znesek; Juri Meden iz Begunj pri Cerknici, 10 K prispevka; Neimenovani nabral med sodraškimi naprednjaki 16 K 64 vin.; Josip Sedej v Spodnji Šiški, 5 K, ker se ni mogel udeležiti veselice; za srečni izid Ribnikarjevega mučeništva Arce v Ljubljani, 20 K in 2 K gospa M. Verbič v Ljubljani, Gorupova ulica. Skupaj 80 K 64 vin.

Za »Sokolski dom« v Borovljah: Absolventi slov. trgov. šole v Ljubljani, 11 K 69 vin. Živelji nabiralci in darovalci!

Spominjajte se dijaškega društva 'Domovina'.

Današnji list obsega 8 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 6. julija: Franja Povž, mestna uboga, 83 let, Japljeva ulica 2. — Fran Kočar, delavčev sin, 6 mesecev, Streliška ulica 15. — Pavla Kolenc, kočarjeva hči, 2 leti in pol, Streliška ulica 15. Dne 7. julija: Franja Tomazin, zasebnica, 73 let, Karlovska cesta št. 15. Dne 9. julija: Palmira pl. Antolich, c. kr. stotnika vdova, 81 let, Križevniška ulica 10. — Anton Mayer, želez. nadsprevodnik v p., Radeckega cesta 11. V deželni bolnici: Dne 6. julija: Alojzija Šušteršič, izvoščkov sin, 23 dni. — Janko Lavrica, posestnikov sin, 27 let.

C. kr. avstrijske državne železnice. Izvleček iz voznega reda.

Table with train schedules including columns for destination (Postaja), departure time (Odhod), arrival time (Prihod), and train type (e.g., 5-52 zjutraj, 7-32 zjutraj, etc.).

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Advertisement for 'Zaradi opustitve' (Due to liquidation) featuring 'Opreme za neveste' (Wedding dresses) and 'Opreme za novorojenčke' (Baby clothes) from Anton Šarc.

Mineralna poročila. Gotovo ni drugega zdravila, katero se da tako mnogostransko uporabiti, nago... (Text describing mineral water benefits)

Od leta 1906 naprej se Bergerjeva kožna mazila v Avstro-Ogrski in po vseh kulturnih državah rabijo za umivanje in kopeli proti izpuščajem na koži in nečistostim kože. Vsaka etiketa mora imeti znano varstveno znamko in podpis tvorniške firme G. Hell & Comp., ker sicer mila niso pristna, že 40 let v prometu uvedena.

Svarim Vas, ne odpotujite, ne da ste vzeli seboj vsaj skatljico pristnih Fayejevih sodenskih mineralnih pastilj. Na potovanju smo vedno izpostavljeni nevarnostim: vroč in suh zrak, prah, prepih itd. Vse te nevarnosti se primejo najprej požiralniških sluznic, zato pa je treba imeti pri roki udobno zauživalno sredstvo, da se tem nevarnostim takoj izognemo. Tako sredstvo so pa kakor priznalo Fayeve pristne sodenske mineralne pastilje, ki se po K 125 dobivajo po vseh lekarnah, drogerijah itd.

Advertisement for 'Nuisol' by Bergmanna & Co. Dečini o/L. Describes its benefits for various ailments.

Borzna poročila.

Table of exchange rates and market data for 'Kreditna banka v Ljubljani' as of July 10, 1912.

Ma ustanovitev tvernice s 50% dobičkom ter brez konkurence se išče družabnik ali banka z okoli 30.000 kronami. — Pismena vprašanja in druga pojasnila pod »Brez rizika« na upravništvo »Slovenskega Naroda«.

Meteorološko poročilo. Table with columns for date, time, temperature, wind, and sky conditions.

Stanovanje

obstoječe iz sobe, kuhinje in drvarnice, se odda s 1. avgustom na Gruberjevi cesti 1. Odda se meblovana mesečna soba z balkonom. Komenskega ul. 16. I. nadstr. Cena mesečno 26 kron. 2448

Notarskega kandidata sprejme notar Hudovernik v Ljubljani. Prva avstr. zavarovalnica proti tatinskemu vlom v Ljubljani, Wollova ulica št. 6.

proti visoki proviziji: Protih prahajem, luskinam in izpadanju las deluje najboljšo priznana Tanno-chinin tinktura za lase

potovalcev

katera okrepčuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las. 1 steklenica z navodlom 1 krome. Razpoložljiva se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici. Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. ml., medicinal. vin, špacijskih, najfinejših parifumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod itd. Dež. lekarna Milana Leusteka v Ljubljani Rosljova cesta št. 1. poleg novozgrajenega Fran Jožefovega jubl. mostu. 17

Advertisement for 'Prva borovska orožnotovarniška družba' (First Borovka Gun Manufacturing Company) featuring Peter Wernig's rifles and shotguns.

Deželni zbor kranjski in deželne finance

Spisal bivši deželni glavar Fr. pl. Suklje.

Dobi se v

„Narodni knjigarni“ v Ljubljani.

Cena: 1 K 80 vin., s pošto 20 vinarjev več.

Splošna priljubljenost

preskušenege : Frančkovega : kavinega
pridatka* pripisati je njega nedo-
sežni izdatnosti v jedru, okusu in barvi

* z kavinim mlinčkom.

2431

Natečaj.

Podpisana uprava razpisuje natečaj za mesto
učitelja glasbe

pod temi-le pogoji :

- 1) Učitelj mora imeti državne izpite iz glasbe in imeti dovršen konservatorij,
- 2) zahteva se znanje hrvaškega ali kaknega drugega slovanskega jezika,
- 3) poučavanje zbornega petja, klavirja in violine,
- 4) plača mesečno 160 kron,
- 5) učitelj ima pravico na poldrugmesečni dopust,
- 6) prošnje se imajo poslati upravi najdalje do 15. avgusta t. l.

Prepis pogojev z natančnejšimi uveti se priobči, ko dosepejo upravi vse prošnje.

Hrvatsko pjevačko-glasbeno društvo „Zoranić“ u Zadru.

Koncem pretečenega meseca
se je našel obesek
na Golovcu.

Proda se za 14 kron
glasovir

Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«.

Hiša

v Ljubljani v sredini mesta s šestimi
stanovanji

je prav poceni naprodaj.

Pozve se pri mag. siugi Bevcu
ali Dolenska cesta št. 50. 2444

Radi preselitve oddam nekaj
tehničnih knjig

in merilnih instrumentov

ki se lahko ogledajo do 13. t. m. v
dopoldanskih urah v pisarni podpisanega
v Selenburgovi ulici št. 3.
Fran Žužek, c. kr. v. inženir.

Antikvarično
se kupi:

Jurčič:

Zbrani spisi

III, VIII. in XI. zv. — Ponudbe na
„Narodno knjigarno“
v Ljubljani.

Sprejemem takoj

učenko

zmožno slovenskega in nemškega jezika.
T. Ogrin manufakturna trgovina
Novomesto. 2447

Vodne elevatorje

črpalnik na
vrtlo
za vodenjake
kakor tudi
črpalnik
za vodo, ročni in
strojni obrat,
motorje
na veter, sapli
zrak, plin, petro-
lej in bencin
Isdeluje najceneje
L. K. Rudolf
c. kr. št. 14. v Ptuju

2452
Dr. E. Šlajmer
ne ordinira
do 20. avgusta.

Na debelo in drobno
po nizkih cenah priporočam svojo
bogato založeno 27

trgovino

z galanterijskim in vseh vrst kra-
marskim blagom in pleteninami.

354 Devocionalije

in vse vrste blago za božja pota.

Tvorniška zaloga kranjskih glavnikov.

Anton Škof

Ernest Jevnikarjev naslednik
Dunajska cesta, v hiši gostilne št. 6.

E 234/12-4

Oklic.

Dne 17. julija 1912, dopoldne ob 10. uri prodajalo se bo v Zg. Sorici
različno manufakturno blago, krojaške potreb-
ne stvari, čiščine in nekaj prodajalniške oprave. . . .

C. kr. okrajno sodišče v Skofji Loki
odd. II., 9. julija 1912.

MLADIKA.

Vpisovanje v prvi razred ljudske šole „Mladika“ bo
v soboto, 13. julija t. l. od 10.—12. ure dopoldne

V višje razrede se sprejme le toliko deklic kolikor bo prostora.
Natančnejša obvestila pri

vodstvu.

Naznanilo prodaje.

Podpisano upraviteljstvo konkurzne mase Karla Lenčeta
na Laverci prodajalo bo

od 22. julija 1912 dalje

vso v konkurzno maso spadajočo in v Laverci se nahajajočo

vinsko zalogo na licu mesta iz proste roke.

Na prodaj bo: okoli 1800 hl belega in rde-
čega vina ter črnine, večje število hramnih
sodov (Lagergebinde) s skupno vsebino okoli
1300 hl, nekaj sto transportnih sodov, dalje
kletarsko orodje, kakor pumpe, pipe, cevi i. t. d.,
dalje okoli sto steklenic šampanjca in vina v
buteljkah, okoli 570 litrov žganja itd.

Obenem prodala se bo tudi v Žužemberku se nahajajoča vinska
zaloga, obsegajoča okoli 500 hl belega in rdečega vina ter črnine
in okoli 50 transportnih sodov na licu mesta.

Termini prodaje pa se bodo dogovorno z interesi za posamezne
slučaje določili.

Vsa druga pojasnila daje podpisano upraviteljstvo konkurzne mase.

V Ljubljani, dne 8. julija 1912.

Dr. Ivan Tavčar

kot upravitelj konkurzne mase
Karla Lenčeta na Laverci.

2439

Skušnjave Tomaža Krmežljavčka

so ravnekar izšle v dveh zvezkih, ki obsegata skupaj 456 strani.
Oba zvezka veljata brodirana 2 K 40 v, vezana 3 K 20 s pošto
20 v več. Pošilja se samo po povzetju ali če se denar naprej pošlje.

Narodna knjigarna, Ljubljana.

NARODNA TISKARNA

V LJUBLJANI

se priporoča v izvršitev vseh tiskarskih del, kakor:
časopisov, knjig, tiskovin za urade, hranilnice in
posojilnice, cenikov, okrožnic, računov, jedilnih
listov, mrtvaških listov, kuvert, vizitnic itd.

Istotam izhaja dnevnik „Slovenski Narod“, tednik
„Slovenski Dom“ in mesečnik „Ljubljanski Zvon“.

Telefon šteč. 85

Telefon šteč. 85.

Iščem takoj, miirno, snažno

solnčno sobo

na vrt s celo hrano in klavirjem. —
Ponudbe s ceno na upravništvo »Slov.
Naroda« pod „H. Ratnik“. 2446

Odvetniški kandidat

z nadenoletno sodno prakso išče me-
sta pri kakem odvetniku. Vstop
tako. — Ponudbe na upravništvo
»Slov. Naroda« pod „dr. I. I.“. 2448

Pristen dober

brinjevec

se dobi pri

L. SEBENIKU v Spod. Siški.

Za letovičarje.

Lepo mehlovano

poletno stanovanje

s kuhinjo in porabo lepega senčnega

vrta, blizu Ljubljane,

se tako ceno odda.

Zaradi ugodne železniške zveze posebno

priljubljeno za gg. uradnike, trgovce itd.

Pozve se pri gosp. 2455

I. Valentinčiču v Ljubljani, Dunajska cesta št. 29.

Angleško skladišče oblek
O. Bernatovič 2377
 Ljubljana, Mestni trg šte. 5
 naznanja **okasijsko prodajo**
 poletnih oblek in slavnikov za gospode in dečke,
 ter poletne damske konfekcije z globoko redu-
 ciranimi cenami.

Najboljša in najzdravejša
barva 2024
za lase in brado
 je dr. Drallea „**BERIL**“, ki daje
 sivim in pordečelim lasem njih prvotno
 naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla,
 rjava, temnorjava in črna v steklenicah
 z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri
Štefan Strmoli
 Ljubljana, Pod Trančo št. 1.
 Poulične šminke in puder najfineje
 po zmernih cenah.

14 dni! 14 dni!
Razprodaja
 zaostalih slavnikov vseh vrst
 po čudovito nizkih cenah, samo v modnem salonu
Stuchly - Maschke, Židovska ulica št. 3.

Zajamčeno pristne
slivovke
tropinovec
hrušovec
brinjevec
vinsko žganje
 se dobi v množinah od 25 l naprej pri
 voležganjarni sadja 1199
M. Rosner & Ko.
 Ljubljana, poleg pivovarne „Union“.

Razglas.

Da se p. n. članom omogoči opravek poslov med opoldanskim odmo-
 rom brez izgube delavnega časa,

se spremene pri podpisani blagajni uradne ure
 počenši s 15. julijem 1912

za poletni čas oziroma do prekiica tako, da se bo odslej uradovalo nepretrgoma
od 8. zjutraj do 2. popoldne.

Za stranke bo blagajna odprta **le do 1.** bolniške zglasnice se bo
 izdajalo pa do zaključka. Bolniščina se bo izplačevala slej kakor prej ob sobotah,
 če je ta dan praznik, pa dan prej

od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Okr. bolniška blagajna v Ljubljani,
 dne 8. julija 1912. 2442

Načelnik: **Fr. Bartl** l. r.

Ivan Jax in sin
 v Ljubljani, Dunajska cesta 17
 :: priporoča svojo bogato zalogo ::
voznih koles.

Sivalni stroji
 za rodbino in obrt.
 Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.
 Pisalni stroji „ADLER“
Pletilni stroji
 vseh velikosti

Stanovanje

2 sobama in kuhinjo, prtično, pri-
 ravno za kramarijo, se odda takoj
 za avgust, na Poljanski cesti
 št. 24. — Pogoj brez otrok. 2408

Ekonom,

solvent kmetijske in vinorejske šole,
 svetlino prakso, vešč slovenščine,
 fraščine in nem. v govoru in pisavi,
 svojo sedanjo še neodpovedano službo menjati.
 stop po dogovoru. Ponudbe s pogoji
 pod „Ekonom“ 800 — 1000 na
 uravništvu »Slovenskega Naroda«. 2435

Moderno 2245

Stanovanje

4 oziroma 5 sobami in drugimi
 prikljnimi se odda za avgustov rok
 Poljanska cesta št. 22.

Ženitna ponudba!

Mladenič star 28 let, v drž.
 službi nastavljen v Opatiji, se
 želi seznaniti z gospodično staro
 od 20—26 let iz boljše hiše z
 nekoliko imetjem, zmožno
 slov. jezika. — Ponudbe naj se
 pošiljajo pod „št. 250“ poste
 testante Opatija. 2417

Razglednice

umetniške,
 in
 pokrajinske
 se dobe vedno
 v veliki izbiri v
 „Narodni knjigarni“
 Prešernova ulica 7.

Pozor! Dobra vina! Pozor!

Zaradi oddaje restavracije

prodam vso zalogo vina

več 100 hektolitrov sromeljčana, dolenjca in drugo vino po nakupnih cenah.

Vino oddam bodisi v Ljubljani in transito. 2450

Jos. Schrey, restavrater na južnem kolodvoru v Ljubljani.

MESTNA HRANILNICA

LJUBLJANSKA

v Ljubljani :: v lastni hiši :: Prešernova ulica št. 3

Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa koncem leta 1911, 614.5 milijonov kron

Stanje hranilnih vlog:
 nad 42 milijonov kron

Rezervni zaklad:
 nad 1.300.000 kron

Sprejema vloge vank delavnik. Sprejema
 tudi vložne knjižice drugih denarnih za-
 vedov. Obrestaje po

4 1/2 %

brez odbitka. Za vloge jamči rezervni zaklad
 hranilnice in mestna občina ljubljanska z
 vse davčne meje. Poslovanje nakazuje
c. kr. deželna vlada.

izključena je vsaka špekulacija in izguba
 vložnega denarja.

Poseja na zemljišča in poslopa proti 5 %,
 obrestim in najmanj 1/2 % amortizacije. Za
 varčevanje ima vpeljano lično

domače hranilnike.

Poseja tudi na menice in vrednostne
 papirje.

Hiša z gostilno v Ljubljani

pripravna za vsako podjetje, se vsled
 gospodarjeve boleznii pod jako ugod-
 nimi pogoji **proda ali pa da v najem.**
 Vprašanja pismeno na „poštini
 predal 123“. 2415

Stanovanje

obstoječe iz treh oziroma dveh sob in
 pritiklin 2423

išče mirna stranka za avgust ev. za september.
 Ponudbe na upravništvu »Slovenskega
 Naroda« pod naslovom „I. N.“

Trgovski lokal

prostoren, z večjimi izložbenimi okni
 išče ali takoj prevzame

dunajska tvorniška firma za ustano-
 tev trgovine na drobno. — Najboljša
 lega za nadrobno prodajo: Glavni trg
 ali Stritarjeva ulica. — Pismene ponud-
 be z navedbo cene in event. skico pod
 „Vorwärts 5000“ na Dunaj, Postamt 88.

Lep lokal

opremljen z dobro ohranjenimi stela-
 žami iz hrastovega lesa. sposoben za
 vsako trgovino, v lepem kraju na Do-
 lenjskem, ležeče ob državni cesti,
se takoj odda.

V kraju je fara, c. kr. državni uradi
 in ima svoj kolodvor. V tem lokalu se
 je že nad 30 let izvrševala dobro ido-
 ča specerijska in manufakturna trgo-
 vina. — Eventualno se prodajo navedene
 stelaže ter dobro ohranjena moderna
 kočija, koleselj, nekaj vozov in konjska
 oprava.
 Kje, pove upravništvu »Slov. Naroda«.

Tapetnik

Dragotin Puc

Ljubljana, Marije Terezije cesta šte. 16
 na dvorišču, levo 3856

se priporoča za vsa v to stroko spada-
 joča dela. Velika izber zgotovljenih
divanov
 otomanov in modrocev.

Priporočamo našim
gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJO

iz edne slovenske
tovarne v Ljubljani

Iščem dobro, znano kuharico

ne pod 35 let staro, vajeno v veliki hiši.

Sprejemam tudi pridno sobarico

iste starosti, ki bi tudi dobro likala.
Plača dobra. — Ana Majdič, paromlin Celje. 2404

Stavbne parcele

na Dunajski cesti v Ljubljani pred delavskimi hišami in na Glincah takoj ob mestni meji na Tržaški cesti, vse z najlepšo lego so po izbiri za primerne cene

na prodaj.

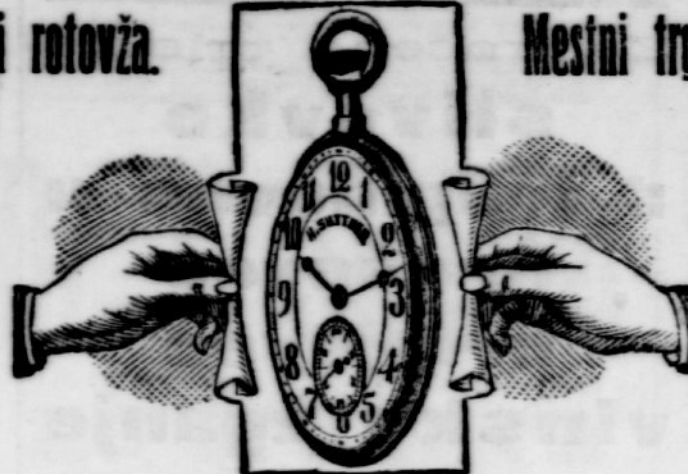
Več se poišče pri lastniku Jos. Tribuč, na Glincah 37. 2416

Prva največja eksportna tvrdka ur, zlatnine in srebrnine H. Suttner, Ljubljana.

Mestni trg št. 25, nasproti rotovža.

Mestni trg št. 25, nasproti rotovža.

Nudim svojo veliko izbiro draguljev, zlatnine, srebrnine in vseh v stroko spadajočih predmetov.

Cene brez konkurence. P. n. odjemalcem se priporočam za vsa zadevna naročila.

Drva

mehka in trda, (suha); radi pomagaj kanja prostora znižane cene. Dostavijo se na zahtevanje tudi na dolgi Parna žaga SCAGNETTI, za skladiščenjem državnega kolodvora.

Prodaja prostosledov.

22 prostosledov

spojenih v en kompleks, od katerih je eden z dvema rovoma dolgosti okoli 50 metrov odprtega 1-1/2 metrov debelo plastjo, rjava veča premoža (liguita) pol metra od postaje Poljačane — se prodajo

Več pove

Iv. Wovk, Poljačane, Stajerska

Zdravilišče in vodno lečilišče Kopališče Kamnik na Kranjskem.

Železniška postaja. Prekrasna gorska lega, zaveten kraj, brez prahu, popoln mir, tek po spešujoč planinski zrak, oživljajoče planinsko solnce. Vse vodno zdravljenje, utrditveno zdravljenje. Solne, ogljikovoksinske in električne kopeli. Senčnat zdraviliški park, prekrasne gozdne promenade, izborna cena restavracija. Stanovanje v zdraviliški hiši in več vilah. Zmerne cene. — Odlični uspehi pri krvnih, žilnih, srčnih in pljučnih boleznih. Prospekte pošilja gratis in franko dr. Lapajno, vodilni zdravnik.

Nespodbitna resnica je, da so

DEERING

NEW-IDEAL 1912

izvirni ameriški kosilni stroji eno- in dvovprežni — najboljši in najvišje deložnosti.
Deering New-Ideal 1912

se odlikujejo od drugih sistemov zlasti: vseh naglega in lahkega rezanja in nerazrušene trpežnosti. Vsi delajoči deli pri Deering New-Ideal 1912 kosilnicah so jekleni ali kovani in ne ržnejo.
Deering New-Ideal 1912 kosilnice imajo vsa potrebna znamenja z mojo firmo. Vsi drugi Deering kosilni stroji, ki jih ponujajo razne vrste, so starejšega modela ali — ponaredbe!
Kupite torej samo Deering New-Ideal 1912 kosilnice, ki se dobivajo prave odlične in pri strokovnjaku na Kranjsko

Fr. Stupica v Ljubljani Marije Terezije cesta 1.
Dalje priporočam tudi svojo največjo zalogo najboljših raznov. poljedelskih strojev in železnine.

J. Zamljen

čevljarški mojster
v Ljubljani, Gradišče 4

izvršuje vsa čevljarška dela do najfinišne izvršitve in priporoča svojo zalogo storjenih čevljev.

Izdeluje tudi prave gorske in tolovadske čevlje.

Za naročila z dežele zadostuje kot mera iprošlan čevelj. 245

Močni salon.

Častitim damam priporočam

klobuke

to najfinišnejšega čuova

Ica Skot-Vanek

26 God Frančo.

Satni klobuki vedno pripravljene. Tako tudi venci s trakov in razne cvetlice. — doma izdelovane. —

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtnar

naznanja sl. p. n. občinstvu, da se nahaja njegov

cvetlični salon

Pod Trančo. 48

Velika zaloga suhih vencev.

zdelovanje šopkov, vencev, trakov itd. Okusno delo in zmerne cene

Zunanja naročila točno.

Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

Cenjeni lastniki gramofonov!

Ker različni ljudje krošnjarijo z obrabljenimi ploščami po deželi, pri tem se pa izdajajo za moje zastopnike in tudi popravljajo pod mojim imenom godbene stroje in gramofone, dovoljujem si sl. občinstvo vljudno opozoriti, da jaz nimam nobenih takih zastopnikov in prodajam plošče edino v svoji trgovini

Ljubljana, Sodna ulica 5.

Na izrecno željo pošljam plošče tudi v izbiro, nikakor pa ne pustim krošnjariji z njimi. Kupec dobi pri tem le obrabljene plošče, sploh je pa krošnjarijenje od hiše do hiše tudi prepovedano, in prosim, naj se mi vsak slučaj ako pride tak zastopnik s ploščami, in se izda za mojega zastopnika, naznani, da se bom mogel na ta način obvarovati sitnosti, katere mi delajo kupci takih plošč, ko uvidijo da so prevarjeni in so kupili stare obrabljene plošče.

Pri meni se dobe plošče garantirano nove in po tovarniški ceni.

Obenem slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da izidejo s 1. avgustom t. l. nove plošče s slovenskimi napravi moških in mešanih zborov, novosti, katere dosedaj še niso bile za gramofon posnete.

Blagovolite poslati naslov in Vam pošljem seznam teh gramofonskih plošč zastoj in poštnine prosto.

A. Rasberger, Ljubljana

Največja zaloga gramofonov in godbenih avtomatov.

Zastopstvo le prvovrstnih tovarnen in priznanih najboljših koles „KINTA“ modeli 1912

Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dunajska cesta 9-12.

Specialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli.

Mehanična delavnica prvega razreda za vsa v to stroko spadajoča dela in popravila. Garaža za avtomobile. Zaloga pnevmatikov za avtomobile, motorje in kolesa. Popravila pnevmatikov potom vulkaniziranja. Benoln in olje za vse vporabe. Izposojalnica koles. Sola za vožnje z vsemi vozili. Interesentom smo s strokovnimi pojasnili brezplačno na razpolago.

Klobuke cilindre in čepice

Velika zaloga najmodernejših slamenikov.

24 priporoča
IVAN SOKLIČ.
Pristni Panama-slameniki od 3 K do 50 K. 245

TEHNIČNI BIRO IN STAVBNO PODJETJE

Resljeva cesta št. 26 (poleg plinarne)

IZDELUJE:

Resljeva cesta št. 26 (poleg plinarne)

Beton * železobeton
* mostove * strope *
dvorane * zazidke
* * * *
* * * *
* * * *
* * * *

Strokovna izvršitev
vseh vrst načrtov *
prevzetje zgradb *
* * * *
* * * *
* * * *

Vodovodi * električne centrale * turbine * mlini * žage *
* * * *
* * * *
* * * *

moderne apnenice.
* * * *
Obisk strokovnih inženirjev na željo.

